

Европейска
комисия

ПАНОРАМА

*Насочване на вниманието върху Европейската
регионална и селищна политика*

ЕСЕН 2020 г. / БРОЙ 74

ЛАТВИЯ

изгражда мостове
за подпомагане
регионалния
растеж

на

INTERREG:
НАСЪРЧАВАНЕ
НА СТРАТЕГИИ ЗА
ЕКОЛОГИЗИРАНЕ

ФИНАЛИСТИ
И ЛАУРЕАТИ
НА НАГРАДИТЕ
REGIOSTARS ЗА
2020 Г.

Регионална
и селищна
политика

ПАНОРАМА

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОДНА СТАТИЯ: Елиза Ферейра, европейски комисар с ресор „Сближаване и реформи“	3
ЕКОЛОГИЗИРАНЕ НА КОМУНИКАЦИИТЕ: чрез проучване по Interreg се оценяват практики за екологизиране в ЕС и се насърчават в бъдещи стратегии	4
INTERREG @ 30: младежи са в центъра на вниманието в настоящи и бъдещи планове за програми	8
МЛАДЕЖИ ДОБРОВОЛЦИ НА INTERREG: към днешна дата над 500 млади хора в цяла Европа доброволно подкрепиха териториалното сътрудничество	10
ТРИДЕСЕТ НАЧИНА ЗА ЧЕСТВАНЕ: Естония и Латвия вземат участие в „предизвикателството на числата“	12
ГОЛЯМО ПРОУЧВАНЕ ЗА ТРАНСГРАНИЧНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО: разкрива настоящото състояние по редица теми	13
EUSAIR: обединяване на знания и иновации за справяне със споделените предизвикателства за развитие и управление на региона на Адриатическо и Йонийско море	15
ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ: за да даде тласък на икономическия растеж в ЕС след COVID-19, Европейската комисия прие законодателство и улесни финансирането	17
ЛАТВИЯ: уверено по пътя на икономиката, основана на знанието и бързия растеж, чрез оползотворяване на финансирането от ЕС	19
ЦЕНТЪР ЗА ДАННИ: лошото качество на въздуха в европейските градове всяка година причинява повече преждевременни смъртни случаи, отколкото пътнотранспортните произшествия	29
КАРТИ: варианти за транспорт и инфраструктура за електрически превозни средства за намаляване на емисиите на парникови газове в европейските градове	31
REGIOSTARS: финалистите и лауреатите са в центъра на вниманието по време на 18 ^{-то} издание на Европейската седмица на регионите и градовете 2020, което се провежда в Брюксел, както и виртуално в цяла Европа	33
С ВАШИ ДУМИ: съгласно проучване на CESER се препоръчва обвързване на мобилността с обучение и заетост при еврорегионалното сътрудничество	39
ПРОЕКТИ: профили на успешни проекти от Италия и Хърватия, Реюнион, Финландия, Кипър и гръцките острови	40

4

8

15

17

19

40

УВОДНА СТАТИЯ

Сближаване на практика: как да възстановим нашите общества и икономики

Уважаеми читатели, добре дошли в първото цифрово издание на списание „Панорама“. Както обещахме, подкрепяме своите думи с дела: станахме по-екологични в нашия подход на представяне на най-добрите реални истории, свързани с политиката на сближаване. И както подхожда за това първо устойчиво издание на списанието, което представлява преход между старото и новото, ние сме на поредния кръстопът в Европа.

Трябва да се съвземем, да започнем да поправяме и възстановяваме, за да излезем от дълбоката здравна и икономическа криза, която ни засегна толкова силно. Не можем обаче да разчитаме на познатия стар модел: това е моментът за обновяване и реконструкция на по-добра основа. Ние също така гледаме напред към програмния период 2021—2027 г., при който трябва да се стремим към екологична, цифрова и устойчива икономика, катализирана от политиката на сближаване.

Европейската комисия представи обширна рамка от инструменти: CRII и CRII+ за спешна реакция срещу кризата, REACT-EU като гъвкав инструмент за преодоляване на последиците от кризата и Механизъм за възстановяване за насърчаване на необходимите структурни реформи и нашите основни програми за сближаване с цел по-дългосрочно развитие.

Радвам се на бързия напредък в работата ни със законодателите за приемане на REACT-EU, но трябва да спомена, че сме изправени пред значителни предизвикателства при изпълнението.

Ние, заедно с държавите членки и местните заинтересовани страни, трябва да гарантираме, че ресурсите, предоставени от всички тези инструменти, се насочват към силна и подходяща верига от проекти, които могат да създадат промяна на място. Това означава, че програмите трябва да се изготвят бързо и ефективно. След няколко години трябва да можем да покажем на гражданите, че сме използвали разумно парите им.

Трябва да инвестираме в проекти, които не само бързо усвояват средства, но и дават дългосрочни плодове: това е инвестиционна политика, а не политика на потребление.

На второ място, тази комбинация от инструменти трябва да се впише в една стабилна и последователна дългосрочна европейска и национална стратегия. Ние не само се нуждаем от разумни и дългосрочни инвестиции, но те също така трябва да бъдат съгласувани с нашите колективни приоритети на стратегическо ниво, като същевременно се вземат предвид различните нужди и отправни точки на държавите членки.

Няма универсално решение на проблемите и на всички нас — Комисия, законодатели, държави членки, управляващи органи, регионални и местни партньори и граждани — ни предстои много упорита работа. Трябва да възстановим Европа като неутрална по отношение на климата, конкурентна и приобщаваща и вярвам, че имаме всички предпоставки да успеем — ако действваме заедно. ■

Елиза Ферейра

Европейски комисар с ресор „Сближаване и реформи“

Екологизиране: Скок напред при комуникацията в рамките на Interreg

Устойчивостта се превърна в широко използвана дума в сектора на комуникациите, но колко често всъщност се прилага на практика? При програмите Interreg се подема призивът на институциите на ЕС за по-екологични и по-устойчиви комуникационни действия. За да се даде тласък на този подход, беше стартирано проучване, при което да се оцени актуалното състояние и да се насърчат повече екологични практики в бъдещите стратегии.

Миналата година европейските институции вдигнаха летвата за своите цели, свързани с климата: Европейският парламент обяви „извънредна ситуация по отношение на климата“ в Европа, а Европейската комисия стартира Зеления пакт на ЕС, който има за цел преобразуването на Европа във въглеродно неутрален континент до 2050 г.

В отговор на тези опасения, в рамките на няколко европейски програми за сътрудничество се проведе проучване

и се събраха практики за комуникационна дейност от програмите Interreg. Целта беше да се представи цялостното състояние и да се споделят екологичните практики от техните проекти и техните собствени комуникационни дейности, за да се покаже степента на екологизиране сред тях.

Проучването стартира през май 2020 г. и чрез него се събраха екологични практики от 15 програми Interreg.

Отговорите показват, че комуникацията без използване на хартия и използването на практики в областта на кръговата икономика (повторно използване на същите материали или използване на рециклирани материали) вече са широко разпространени (вж. таблицата по-долу) в програми като програмата за ТГС Полша—Русия, Interreg „Дунав“ и Interreg SUDOE. Някои програми или партньори по проекти вече не раздават материали за вземане, а много избягват да използват пластмаса в своите дейности.

Други области обаче все още се нуждаят от подобрене, а някои остават почти неизползвани. Екологосъобразните обществени поръчки, намаляването на отпадъците, особено от пластмаси, и провеждането на онлайн събития са сред областите, нуждаещи се от подобрене, докато изготвянето на оценка и компенсирането на емисиите на парникови газове все още са рядкост сред програмите.

РЕЗЮМЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОУЧВАНЕТО

ОБЩИ УСТОЙЧИВИ КОМУНИКАЦИОННИ ПРАКТИКИ

(брой респонденти) N=15

- 100%** Кръгова икономика
Комуникация без използване на хартия
- >50%** Нулеви отпадъци
По-малко събития на място
- <50%** Екологосъобразни обществени поръчки
Нула пластмаси
Енергийна ефективност на местата за срещи
- <1%** Използване на възобновяема енергия
Оценка на въглеродния отпечатък
Компенсирание на въглеродния отпечатък

КАКВО ДА СЕ ПОДОБРИ

(брой респонденти) N=15

- 20%** по-малко събития на място
Кръгова икономика
- 13%** Оценка на въглеродния отпечатък
Компенсирание на въглеродния отпечатък
Енергийна ефективност на местата за срещи
- 7%** Нула пластмаси
Вътрешни комуникационни действия за ангажиране (добавено измерение чрез „Друго“)

САМООЦЕНКА НА СИЛНИТЕ СТРАНИ НА ПРОГРАМА/ПРОЕКТ

(брой респонденти) N=15

- 100%** Комуникация без използване на хартия
- 28%** Кръгова икономика
Нулеви отпадъци
Нула пластмаси
- 1%** Екологосъобразни обществени поръчки
Енергийна ефективност на местата за срещи
- 0%** Оценка на въглеродния отпечатък
Компенсирание на въглеродния отпечатък
Използване на възобновяема енергия

В резюмето по-горе е даден по-подробен преглед на текущите практики.

Управленски практики в програми и проекти

Вместо просто да се ограничат устойчивите комуникации в рамките на програмата, от по-голямо значение е прилагането на систематичен подход на управление, обхващащ както програмата, така и финансираните от нея проекти. По програмата Interreg Alpine Space бяха разработени пълни насоки за екологизиране на съфинансираните чрез

нея проекти. Членовете на екипа на съвместния секретариат в рамките на програмата подписаха „Декларация за ангажираност за намаляване на въглеродния отпечатък от своите професионални дейности“. Освен това желанието за по-екологична програма беше изразено от държавите партньори в изявлението за мисията на програмата.

Interreg V-A Италия—Словения е интересен пример за съвместните усилия по пет проекта. През 2019 г. по програмата са отпуснати допълнителни средства за проекти, частично финансирани по приоритетна ос 2 „Сътрудничество за изпълнение на нисковъглеродни стратегии и планове за действие“. По тези проекти все още се изпълнява методологията „капитализация и комуникация“, при която се планират няколко комуникационни дейности, сякаш са един-единствен проект.

Онлайн събитията насърчават по-висока ефективност

Онлайн събитията са един от най-ефективните начини за намаляване на въглеродния отпечатък, особено когато при нормални обстоятелства по програми и проекти се организират хиляди събития на място всяка година.

През последните години по програмата Interreg Europe се създадоха почти 100 часа съдържание за онлайн събития, насочени към авторите на регионални политики. Тествани са и са използвани различни технологии, форми и формати, които да направят тези онлайн събития интересни и полезни за участниците. ➤

Екипът на програмата започна реализирането на онлайн събития. Членовете преминаха обучение и за кратко време усилията им започнаха да се възнаграждат, например повече участници присъстваха на виртуални събития, отколкото на физически.

Намаляването на въглеродните емисии е възможно

Макар компенсиранието на въглеродния отпечатък да изглежда сложно, два проекта показаха, че то е постижимо.

По проекта BalkanROAD, финансиран по програмата Interreg Балкани—Средиземно море, беше организирана конференция, посветена на нулевия отпечатък: „OpenEARTH 2020 — Конференция за приспособяването към изменението на климата и смекчаването на последиците от него“. Всички участници предоставиха подробна информация относно пътуването и настаняването си, за да се оцени общият въглероден отпечатък на конференцията. Бяха направени изчисления съгласно насоките на Международния комитет по изменение на климата (IPCC), които бяха представени в плакат.

Бяха засадени дъбове, за да се компенсира произведените от конференцията 17,2 тона въглероден диоксид. Броят на дърветата е изчислен въз основа на CO₂, който дърветата натрупват през живота си.

Друг пример дава общността за устойчив туризъм с 22 проекта, финансирани по програма Interreg MED. Проведена бе среща, на която се приложиха изцяло принципите на кръговата икономика и се компенсирала част от 78-те тона CO₂, генерирани от събитието. Участниците гласуваха за един от няколко проекта, който да получи компенсационните вноски.

Екологосъобразни обществени поръчки: ангажирани доставчици

Една от ключовите области за въвеждане на систематични екологични практики са екологосъобразните обществени поръчки. По време на конференция с 400 участници, по програмата Interreg за региона на Балтийско море се направи нещо повече от осигуряване чрез обществени поръчки на стандартни пакети за екологичен кетъринг.

Тъй като те обикновено включват „етикетирани органични храни“, но се пренебрегват аспекти като местно и сезонно производство, програмата промени своята тръжна практика, разделяйки кетъринга на по-малки обособени позиции (дневен и вечерен кетъринг). Това даде възможност за конкурентното участие на по-малки дружества с местни доставчици. Освен това всеки участник в търга беше интервюиран, за да се оцени индивидуалният му подход към устойчив кетъринг.

Друг пример за ангажиране на доставчиците дава програмата Interreg за Южнобалтийския регион: доставчиците на USB флаш памет бяха помолени да се откажат от единичното пластмасово фолио в опаковката си.

Избягване на отпадъците от храна от кетъринг

Според уебсайта Eurora 20% от храната, произведена за консумация от хора (или 88 млн. тона годишно) в Европа се изхвърля. Информираността относно отпадъците от храна остава много ниска, поради което чрез проекта STREFOWA, финансиран по програмата Interreg за Централна Европа, беше взето решение за застъпване за намаляване на разхищаването на храна в регионите на Централна Европа.

Информация за мисията на проекта се предоставя нагледно чрез пример. Освен че беше използван кетъринг с нулеви отпадъци при всички събития, в рамките на STREFOWA бяха организирани пет хакатона за отпадъците от храни в Австрия, Италия, Унгария, Полша и Чехия, които имаха за цел повишаване на осведомеността, включително сред местните общности, за да се намерят онлайн решения в подкрепа на намаляването на отпадъците от храни в Централна Европа.

Кръговост по време на дните на европейското сътрудничество

Програмата Interreg Естония—Латвия следва насоките за екологични събития, разработени в рамките на финансираната от нея проект „Екологични публични събития“. Всички събитията за Деня на европейското сътрудничество през 2017 г., 2018 г. и 2019 г. дадоха повод за повишаване на осведомеността относно тези насоки и за прилагането им на практика. Например те се съсредоточиха върху подходи като сортиране на отпадъци, използване на местни продукти и чешмяна вода, и раздаване на материали за вземане от рециклирани и/или устойчиви суровини.

Практики за екологизиране на комуникациите бяха приложени по време на три чествания на деня на европейското сътрудничество през 2019 г. В Псков, Саласпилс и Санкт Петербург, организирани по Трансграничната програма „Латвия—Русия“. Събитията, свързани с околната среда, бяха подкрепени с подаръци, сувенири, картички с имена, панделки, химикалки и други канцеларски материали за многократна употреба.

Всички тези практики показват как програмите и проектите желаят да продължат напред. Предстоят и няколко инициативи за създаване на общи насоки, които да ги подкрепят при вземането на по-информирани решения. ■

Акцент върху младите хора при честванията на 30 години Interreg

В хода на честванията на 30^{-та} годишнина на Interreg и подготовката за следващия програмен период се търси важна информация от младото поколение за това как то може да участва в подобряването на териториалното сътрудничество в цяла Европа.

През последните 30 години Interreg, която стои в основата на европейския проект, подкрепя сътрудничеството между регионите, като премахва пречките и насърчава съвместни действия за сближаване на гражданите.

Честванията на Interreg са фокусирани върху три отделни, но взаимосвързани теми: „Всички ние имаме съсед“, „младеди“ и „Европа — природосъобразна и неутрална по отношение на климата“.

През 2018 г. младите хора на възраст между 15 и 29 години съставляваха 17% от населението на ЕС. Независимо от техния пол, икономическо положение, социален произход или възраст, всички младежи са изправени пред общи предизвикателства, като слаби пазари на труда и липса на възможности за образование и обучение.

Освен това младите хора не са имунизирани срещу кризи, като например глобалното затопляне, несигурността и широко разпространената липса на доверие в обществените институции. Но те споделят желанието си за по-добро бъдеще. ЕС като цяло им предлага огромни възможности, особено за все по-големия брой младежи, които са готови да пътуват през граница за работа или отдих.

Предприемане на положителни стъпки

Interreg помага на хората да пътуват от една държава членка до друга, да си намерят работа в граничните региони на Европа и извън нея и да получат достъп до обществените услуги, които са най-близо до домовете им. Предоставянето на възможност за мобилност на младите хора всъщност е от решаващо значение за укрепването на позицията на Европа като икономика, основана на знанието.

Тя популяризира мрежи и дейности, за да помогне на младите предприемачи да развият своите умения, като по този начин отключва техния неизползван потенциал. Това създава благоприятна среда за трансформиране на техните иновативни идеи в реалност. Interreg обучава младите хора във и извън Съюза, за да бъдат осведомени за глобалното затопляне и за да приспособят навиците си към по-устойчив начин на живот. Тя изгражда трансгранично доверие

“*Interreg гарантира участието на гражданите и младите хора в изграждането на нашия континент.*”

и увереност, като създава общи обществени услуги, леснодостъпни за младите хора. Проектите **IEER** и **Eur. Friends** по програмите Interreg Европа и регион „Мьоз—Рейн“ илюстрират някои от тези характеристики.

Постигане на правилния баланс

2020 е ключова година за Interreg. Сега, когато отбелязваме постиженията си за последните 30 години, се намираме в решаващ момент на подготовка за нов програмен период. Interreg е отворена за нови и иновативни идеи от млади хора в целия Съюз. Като взе предвид това, Европейската комисия проведе целеви проучвания и онлайн групови дискусии с младежи, свързани със света на европейското териториално сътрудничество (т.е. ЕС и съседните му страни).

Резултатите от този обмен стоят в основата на „Манифест на младите хора за по-добро териториално сътрудничество в Европа“, който беше представен на Елиза Ферейра, европейски комисар с ресор „Сближаване и реформи“ и на германското председателство на Съвета на ЕС по време на годишното събитие на Interreg в Брюксел на 15 октомври.

В отговор комисар Ферейра заяви: „Interreg гарантира участието на гражданите и младите хора в изграждането на нашия континент. Политиката на сътрудничество се нуждае от гласа на гражданското общество, за да формира бъдещето и Interreg ще продължи да подкрепя също и проекти,

които ще позволят на следващото поколение да живее на континент, пълен с възможности, чрез насърчаване на заетостта, университетския обмен и равния достъп до качествени услуги по границите.“

Този манифест, който е достъпен на [уебсайта на ГД „Регионална и селищна политика“](#), дава гласност на идеите на младите хора за Interreg, и особено за това как да я приведем в по-голяма степен в съответствие с техните очаквания. Той е адресиран главно до политиките на европейско, национално, регионално и местно равнище, както и до управляващите органи на Interreg и бенефициерите на проекти, до организации, заинтересовани от сближаването в ЕС — и по-специално от Interreg — създаването на политики, младежта, участието на гражданите и демократичното участие. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<https://europa.eu/!yB96wx>

«Interreg Volunteer Youth»

„Младежи доброволци на Interreg“ (IVY) привлече над 500 млади доброволци в териториалното сътрудничество

От стартирането ѝ през март 2017 г. в инициативата „Младежи доброволци на Interreg“ (IVY) взеха участие над 500 доброволци. Стотици младежи в цяла Европа подкрепят програми и проекти на Interreg, които правят териториалното сътрудничество в ЕС и съседните му страни по-забележимо за обществеността.

В същото време IVY даде възможност на много млади хора да научат и да разберат по-добре целите и предизвикателствата на европейския проект. Инициативата, която се популяризира от генерална дирекция „Регионална и селищна политика, се управлява от Асоциацията на европейските гранични региони (AEBR) в рамките на Европейския корпус за солидарност.

Работейки с IVY, доброволците подпомагат, популяризират и отчитат конкретните постижения на програмите и проектите на Interreg, в които участват.

Мирто Вергу, който участва доброволно в проекта „Подобряване на управлението на околната среда от младежки МСП“, по програмата Interreg Гърция—

България, казва: „Научих много за междурегионалните отношения на Гърция и България, за общите ни интереси и как можем да си помагаме. Сега имам ясна представа за нашите силни и слаби страни и се надявам, че чрез моята работа ще информирам [...] други хора.“

Към днешна дата 41 програми Interreg и 165 проекта Interreg са приели доброволци, което показва значителното въздействие, което IVY има. През 2021 г. IVY ще продължи работата си, за да даде възможност на младите хора да участват в европейското териториално сътрудничество и да им помогне да предприемат начинания за солидарност и сътрудничество.

Мирто Вергу има ясна представа за това как да извлече най-доброто от междурегионалните отношения.

„Младежи доброволци в Interreg“ в действие

От 2019 г. насам доброволците в Interreg също имат възможност да организират събития от името на ГД „Регионална и селищна политика“, за да повишат осведомеността относно политиката на сближаване — така наречените дейности за ангажиране на гражданите (СЕА). Досега доброволците са организирани 23 такива събития, включващи дейности за гражданите и ангажиране на местната общност, с цел да информират хората за многото ползи от европейската регионална политика.

Дейностите за ангажиране на гражданите, организирани през 2019 г., включват събиране на отпадъци в Пиренеите, спортни състезания в Науйои-Акмяне в Литва, кану по река Вента в Латвия и Литва, работилница за какао в Гваделупа, туристически преход в германската гора Грумсин и младежка работилница в Словения. Природолюбители, любители на спорта, деца и любители на шоколада — всеки успя да научи за политиката на сближаване, докато се наслаждаваше на любимите си занимания.

Солидарност без граници

Появата на пандемията от COVID-19 засегна инициативата IVY със затварянето на границите и пълната изолация в някои държави. В отговор на ситуацията ГД „Регионална и селищна политика“ и АЕБР разрешиха доброволческа дейност от разстояние за вече разположените доброволци и отложиха разполагането на нови, когато повечето държави въведоха строги мерки за ограничаване на разпространението на инфекцията.

Приемащите организации и доброволци обаче се координираха безпроблемно и продължиха да си сътрудничат през целия този период, а периодите на мобилност започнаха веднага щом стана безопасно да се пътува в рамките на ЕС.

За да отбележи ролята на младите хора в териториалното сътрудничество, Европейската комисия включи доброволци от IVY в много събития, посветени на 30^{-та} годишнина на Interreg, като се възползва от опита им, за да научи за желанията и очакванията на младите европейци относно бъдещето на териториалното сътрудничество.

Предвид това ГД „Регионална и селищна политика“ стартира проучване, за да събере техните идеи за това как да се подобри Interreg в бъдеще и включи резултатите в манифест, който беше представен на комисар Елиза Ферейра по време на годишната среща на Interreg.

Чрез това необикновено усилие в резултат на дългогодишното и ползотворно участие на младите хора в Interreg благодарение на IVY, Европейската комисия изпраща важно послание към следващото поколение: солидарността е в основата на ЕС и тази ценност трябва да бъде ценена и споделяна, за да градим нашето съвместно бъдеще. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<https://www.interregyouth.com/>

Отбелязване на 30 години Interreg по границата между Естония и Латвия

През 2008 г. първият проект за сътрудничество между двете държави беше подкрепен от програмата Interreg Естония—Латвия. Оттогава 119 успешни проекта за сътрудничество улесниха създаването на чудесни партньорства и добросъседско сътрудничество през граница.

Сътрудничеството се фокусира върху бизнес развитието и разработването на продукти от МСП, работещи в областта на ИТ, храните, дървесината, фармацевтиката, космоса и други сектори. Целите за подобряване на трудовата мобилност, екологичната осведоменост, туризма, базиран на историческо наследство, и малките яхтени пристанища обединиха десетки държавни и общински институции, предприятия и неправителствени организации.

При отбелязването на 30-годишнината на Interreg в Естония и Латвия през 2020 г. ние се съсредоточихме върху съседите, екологичните теми и участието на младите хора — всичко това интегрирано в няколко съвместни дейности, отразяващи числото 30 като предизвикателство!

Опитвали ли сте се някога да отговорите на **30 въпроса** за Interreg, Естония и Латвия? Знаете ли, че keer.eu включва най-изчерпателната информация за всички проекти на Interreg? През септември 2020 г. само най-опитните ръководители на проекти и ентузиаста, посветени на програмата, можаха да дадат верни отговори на онлайн викторината „Честване на Interreg 30“.

30 км за Interreg 30. Случвало ли ви се е да празнувате нещо с изминаване на 30 км пеша? Отново през септември 50 естонци и латвийци, сред които много млади хора, отпразнуваха сътрудничеството и се насладиха на природата с разходка по източната страна на град Цесис в националния парк Гауя в Латвия по специален маршрут, очертан за Interreg 30.

30 дървета за Interreg 30. Чествали ли сте някога рождения ден на Interreg и Деня на европейското сътрудничество на границата между Естония и Латвия? На 19 септември изпълнителите на програмата Естония—Латвия направиха точно това, като озелениха новопостроения съвместен център на побратимените градове в ЕС Валга—Валка, засаждайки 30 дървета. ■

Проучване актуализира възгледите за сътрудничеството през границите на ЕС

Значимо проучване за трансграничното сътрудничество, публикувано от Европейската комисия, показва по-голямо взаимодействие и по-високи нива на доверие между граничните общности.

Мостът над Йоресунд между Дания и Швеция.

Изводите от голямо проучване за трансграничното сътрудничество, проведено от името на Европейската комисия от Gallup International между февруари и април 2020 г., бяха представени от комисар Ферейра на 15 октомври.

Това проучване се фокусира върху сътрудничеството между съседни гранични региони по NUTS III в поне две различни държави — членки на ЕС, и/или в някои страни извън ЕС. То беше проведено в граничните региони, обхванати от програмите Interreg за трансгранично сътрудничество (ТГС) на 27-те държави — членки на ЕС, Андора, Лихтенщайн, Обединеното кралство, Норвегия и Швейцария.

То е продължение на първото издание, проведено през 2015 г. Проучването изследва същия набор от теми, а именно: осведоменост за програмите за ТГС, трансгранична мобилност, отношение към гражданите от съседни държави (трансграничен опит) и пречки пред ТГС между граничните региони.

Осведоменост за програмите за трансгранично сътрудничество

От 2015 г. насам информираността за финансираните по линия на регионалната политика на ЕС трансгранични дейности е намаляла със 7 процентни пункта (пп). Само 24% от анкетираните, които пребивават в граничните региони, обхванати от програми Interreg за ТГС, са чували за финансирани от ЕС дейности за трансгранично сътрудничество в техния район.

Сред 54-те програми Interreg това ниво на информираност варира от 51% (Словения—Унгария) до едва 11% (Литва—Полша). Несъмнено това е разочароващ резултат, въпреки че дава тласък на Европейската комисия да увеличи усилията си за комуникация в бъдеще, в партньорство с национални и регионални органи, участващи в трансгранично сътрудничество.

Трансгранична мобилност

Трансграничната мобилност се е повишила от 2015 г. насам, достигайки 56% (+ 3 пп) от гражданите, живеещи в граничните региони на ЕС. От респондентите, живеещи в гранични региони на ЕС, 79% са пътували до съседната държава поне веднъж, което е увеличение с + 3 процентни пункта в сравнение с предишното издание. Като цяло от оценените шест различни причини за трансгранично пътуване, развлекателните дейности, включително туристическите посещения (58%, + 14 пп), се посочват като най-важната причина за пътуване от респондентите, следвани от пътуването до магазина за покупка на стоки или услуги (34%, + 8 пп).

Всеки пети (22%) е пътувал до съседна държава, за да посети приятели, докато 16% са го направили по работа или бизнес, а 15% за да гостуват на роднини. Най-малко вероятно е анкетираните да са пътували до държава партньор, за да използват обществени услуги (10%). Най-високите нива на мобилност са измерени по програмите „Ирландия—Обединено кралство“ [PEACE] (81%, + 4 пп) и „Австрия—Германия/Бавария“ (76%, + 2 пп). Делът на

респондентите, които са били в чужбина в държави, обхванати от програма Interreg за ТГС, реализирана в техния регион, се е увеличил от 2015 г. насам, независимо от причината. По-конкретно пътуването за развлекателни дейности, включително туризъм, се е увеличило най-много спрямо предишното издание (+ 14 пп), следвано от пътуване до магазина за покупка на стоки и услуги (+ 8 пп).

Като цяло отношението към гражданите на съседни държави е по-положително

Положителното отношение към гражданите на съседни държави, измерено през 2015 г., се потвърждава през 2020 г. Преобладаващата част от хората, живеещи в гранични региони на ЕС, биха се чувствали удобно да имат гражданин на друга държава, обхваната от програма Interreg за ТГС, за съсед (91%), колега в работата (89%), член на семейството (88%) или ръководител (82%). Всички тези проценти са се увеличили леко, макар и от много висока база (с +1 или +2 пп) от 2015 г. насам. Освен това две трети от анкетиранияте (66%) са съгласни, че на повечето хора може да се вярва, като 19% са напълно съгласни, а 47% са съгласни до известна степен. Това представлява леко увеличение (+5 пп) на общото ниво на доверие в други хора, изразено при предишното издание.

Значителни различия могат да се наблюдават при разглеждане на резултатите на програмно ниво: най-високият дял на социално доверие може да се наблюдава в програмите, включващи скандинавските държави: Швеция—Норвегия (89%), Швеция—Дания—Норвегия (87%), Швеция—Финландия—Норвегия (86%) и Швеция—Финландия—Норвегия (84%). И обратно, по-малко от половината от анкетиранияте изразяват съгласие в следните програми: Гърция—Кипър, Словакия—Унгария и Словакия—Чехия (всички 44%), Гърция—България (45%) и Словения—Унгария (48%).

Пречки пред трансграничното сътрудничество

Подобно на предишното издание, анкетиранияте са по-склонни да разглеждат живота в граничен регион като възможност (38%), отколкото като пречка (3%). От разглежданите шест потенциални пречки езиковите различия (52%) и правните и административните различия (44%) остават най-споменаваните пречки пред трансграничното сътрудничество. Тези проценти обаче са намалели съответно с -5 пп и -2 пп спрямо предишното издание. На трето място, 41% смятат, че социалните и икономическите различия представляват проблем за сътрудничеството между тяхната държава и нейната/ите държава/държави партньор/и, което

ПРЕЧКИ ПРЕД ТРАНСГРАНИЧНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Езикови различия: **52%**

Законови и административни различия: **44%**

Социални и икономически различия: **41%**

Културни различия: **32%**

Достъпност: **30%**

съответства на намаление от -5 пп спрямо предишното издание. Четвъртата причина, спомената от около една трета от анкетиранияте (32%), са културните различия (непроменена спрямо 2015 г.).

И накрая, по-малко от 3 от 10 респонденти (30%) смятат, че достъпността (например географски бариери или транспортна инфраструктура) представлява проблем за сътрудничеството между тяхната държава и нейната/ите нейната държава/държави партньор/и. Този процент остава непроменен спрямо предходното издание.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<https://europa.eu/!cW77bW>

Регионът на Адриатическо и Йонийско море:

Един добър пример за Европа и за света

Ежегодното ротационно председателство на Стратегията на ЕС за региона на Адриатическо и Йонийско море (EUSAIR) дава възможност на всяка от деветте участващи държави на свой ред да управлява приоритетите и да задава насоката за бъдещо развитие. На 1 юни 2020 г. Словения пое председателството от Сърбия и си постави за цел успешно прилагане на водещите проекти на EUSAIR и екологизиране на региона с оглед превръщането му в устойчив, конкурентен и социално приобщаващ икономически макрорегион.

От 1 юни 2020 г. до 31 май 2021 г. Словения ще председателства стратегията на ЕС за региона на Адриатическо и Йонийско море (EUSAIR). Радостен съм от факта, че през последните няколко години нашите колеги, заедно с партньори от различни институции в региона, успяха да създадат достойно за пример партньорство, което улеснява създаването на доверие в тази очарователна част на Европа.

Днес е жизненоважно това доверие да се запази. Въпреки че всички пострадахме по време на пандемията от COVID-19, научихме и много важен урок: можем да спечелим само като работим заедно.

Имахме успешен старт с ръководния орган, който прие водещите проекти на EUSAIR за периода 2021—2027 г. От решаващо значение е всички заинтересовани страни да се договорят съвместно относно макрорегионалните приоритети, които да бъдат включени в следващите програмни документи, подкрепени от европейските структурни и инвестиционни фондове и стратегическата рамка IPA III.

Тази цел, вече заложена в Декларацията от Катания от 2018 г., най-накрая беше постигната по време на 12-то заседание на ръководния орган на EUSAIR, проведено на 10 юни 2020 г. След две години интензивна работа в управленската структура на EUSAIR, и по-специално в четири тематични ръководни групи, беше приет окончателният списък на макрорегионалните приоритети.

Нашите колеги във всички държави от EUSAIR, както и европейският комисар по въпросите на сближаването и реформите, Елиза Ферейра, и Оливър Варели, европейски комисар по политиката за съседство и разширяване, вече са информирани за обширния списък с проекти. Съвместно договорените макрорегионални приоритетни действия са сред начинанията, за които не трябва да пестим усилия, за да осигурим политическа, икономическа, правна и финансова конвергенция, въпреки настоящата криза.

Поставяне на акцент върху Зеления пакт

Ключовата концепция, подкрепяща словенското председателство през периода 2020—2021 г., е „екологизиране на EUSAIR“. Ето резюме на четирите основни аргумента на Словения за това стратегическо решение.

Зеленият пакт е един от приоритетите на следващата многогодишна финансова рамка на ЕС.

В рамките на EUSAIR, заедно с Босна и Херцеговина, Словения отговаря за координацията на стълба за качеството на околната среда.

Като държава — членка на ЕС, от 2004 г. насам Словения винаги е била твърд привърженик на разширяването на ЕС в Югоизточна Европа. Убедени сме, че в този процес екологичните стандарти са толкова важни, колкото и икономическите и демократичните стандарти.

Не на последно място, възстановяването на нашия континент и на целия свят след COVID-19 може да бъде само с мисъл за природата. Живеем в разкошен регион с красиво крайбрежие и континентална зона. В тези времена солидарността и ефективното многостранно и регионално сътрудничество са още по-важни и нашият регион на Адриатическо и Йонийско море може да служи като добър пример за Европа и света.

През последните няколко месеца, въз основа на постигнатия консенсус от участващите държави, успяхме да определим темите за конкретни проектни предложения и да създадем основата за справяне с ключови предизвикателства по отношение на бъдещето на региона относно синия растеж, свързаността, околната среда и туризма.

Решени сме да обединим познанията и иновациите, налични в региона. Това ни движи и определя посоката ни. Регионът на Адриатическо и Йонийско море може да бъде устойчив само ако живеещите там се чувстват уверени и свързани. ■

Анже Логар

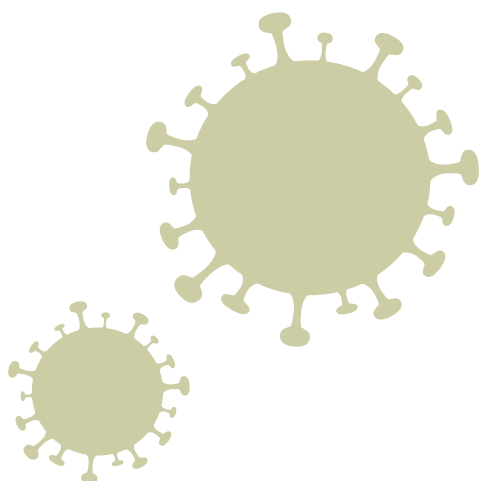
*министър на външните работи
на Република Словения*

Солниците в природния парк Sečovlje Salina в Словения продължават вековна традиция.

Финансиране на МСП при екологичния и цифровия преход след COVID-19

Преживяваме бурни времена, изправени сме пред безпрецедентна здравна, социална и икономическа криза. Малките и средните предприятия са силно засегнати. Заедно с държавите членки Европейската комисия отговори на тези новопоявяващи се нужди по много гъвкав начин, като адаптира законодателството на ЕС и улесни финансирането на европейските предприятия, за да им помогне да оцелеят.

Ясно е, че за да постигнем възстановяване и стабилна и приобщаваща икономика, трябва бързо да рестартираме икономическия растеж. Очевидно е също така, че трябва да станем по-силно, устойчиво и приобщаващо общество. Предизвикателството е да се определи подходяща финансова и практическа подкрепа за икономически растеж въз основа на двойните цели на екологичния и цифровия преход за възстановяване на конвергенцията във всички държави от ЕС.

Целта е да се инвестира в предприятията, за да им се помогне да растат и да се създаде споделена стойност. Европейските фондове имат за цел да подпомагат предприятията да участват в иновативни решения за социални предизвикателства, които съдействат за постигане на просперитет и бизнес целите.

Някои предприятия са проучили границата между цел и печалба, за да изберат правилното решение и едновременно да изградят бизнес модел, който да го осъществи. Както публичните, така и частните дружества могат да обслужват социална цел и едновременно да оптимизират печалбата си. Бизнес решенията оказват влияние върху работниците, клиентите, доставчиците, общността и околната среда. Предприятията трябва да играят активна роля при екологичния и цифровия преход.

“Комбинацията от финансови инструменти и безвъзмездни средства може да разгърне предимствата, предлагани от двата способа за изпълнение, които биха могли да се превърнат в много ефективен механизъм за финансиране на екологичния и цифровия преход.”

Катерина Фортун, политически анализатор към ГД „Регионална и селищна политика“

Амбиция и иновации

В условията на настоящата криза предприемачите още повече се нуждаят от сигурност, финансова и практическа подкрепа. Настоящата ситуация ни дава възможност също така да преосмислим начина на работа на предприятията. Целта на финансирането от ЕС е да се мотивират и подкрепят предприемачите да внедрят по-амбициозни промени и иновативни бизнес модели, които оптимизират печалбата и създават споделена стойност. И така, кой е най-добрият инструмент за постигане на това — заеми или безвъзмездни средства?

От една страна, финансовите инструменти като заеми, гаранции и собствен капитал, са възможност както за публично, така и за частно сътрудничество, проправяйки пътя за катализиране на частния капитал в значими инвестиции. Финансовите изисквания са големи, а държавните дългове достигнаха рекордно високи стойности поради усилията за справяне с кризата с COVID-19. Публичните средства може да не са достатъчни. Финансовите инструменти на фондовете на ЕС могат да засилят частните инвестиции чрез споделяне на риска с инвеститорите с цел увеличаване на финансирането за предприемачите.

От друга страна, МСП понасят по-тежки удари. Безвъзмездните средства от ЕС могат да осигурят необходимата подкрепа за възстановяване и внедряване на нови бизнес модели в такива моменти на несигурност.

Обединяването на всички тези усилия може да създаде нова възможност. Комбинацията от финансови инструменти и безвъзмездни средства може да разгърне предимствата, предлагани от двата способа за изпълнение, които биха могли да се превърнат в много ефективен механизъм за финансиране на екологичния и цифровия преход.

Осигуряване на икономически растеж

Предприемачите може също да се нуждаят от тази практическа подкрепа, когато адаптират бизнес моделите, за да се справят успешно, правейки добро. Консултирането, помощта и изграждането на капацитет са ключови компоненти на успешните финансови инструменти с оглед по-нататъшното повишаване на ефективността и ефикасността на финансирането.

В съчетание с безвъзмездните средства тези финансови инструменти могат да осигурят специализирана финансова и практическа подкрепа за възстановяване и растеж въз основа на двойните цели на екологичния и цифровия преход. Предприятията, които се ръководят от цели, ще допринесат съществено за оформянето на икономика, която работи за хората и осигурява работни места, растеж и инвестиции.

Като преосмислим начина, по който работят предприятията, можем да помогнем за решаването на големите проблеми на нашето време. Разполагаме с капацитета, технологиите и ресурсите да изградим силно и устойчиво общество — и така да създадем икономически растеж. ■

Латвия върви по пътя на икономиката, основана на знанието и приобщаващия растеж

Латвия, която е разположена в Балтийския регион на Северна Европа, е държава, която се гордее с богатото си културно наследство и с красивата си природа. След присъединяването на Латвия към Европейския съюз през 2004 г., финансирането по линия на политиката на сближаване е ключов елемент в икономическото и социалното ѝ развитие.

Латвия, една от трите балтийски държави, става независима на 18 ноември 1918 г. Граничи с Естония на север, с Русия на изток, с Беларус на югоизток и с Литва на юг. Бреговете ѝ се мият от Балтийско море на запад и от Рижкия залив на север.

В страната живеят почти 2 милиона души; официалният език е латвийският, който е един от най-старите европейски езици.

Регионални различия и основни предизвикателства

През последните 10 години, въпреки тежката финансова криза от 2007—2009 г. и нейните последици, Латвия постига стабилен растеж. През 2019 г. БВП на глава от населението на Латвия, измерен в паритети на покупателната способност, достигна 69% от средното за ЕС, в сравнение с 60% през 2008 г.

Въпреки че Латвия е една от страните от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие с най-големи различия в регионалното развитие, през последното десетилетие най-бърз растеж се наблюдава в съседните региони извън Рига.

През 2016 г. В плановия регион на Рига БВП на глава от населението е 17 213 EUR (135% от средния БВП на глава от населението в страната), в Курземе е 74%, във Видземе 66%, в Земгале 63% и в Латгалия 51%. Подобни регионални различия съществуват и при стопанската дейност, заетостта и нивата на доходи, както и в достъпа до здравеопазване, социални услуги и качествено образование.

През последното десетилетие населението на страната продължава да намалява средно с 1% годишно, особено населението в трудоспособна възраст, както поради емиграцията в други държави от ЕС, така и поради ниската раждаемост. Тази тенденция оказва голям натиск върху потенциала за растеж, пазара на труда и способността на страната да финансира и поддържа обществената инфраструктура и услуги.

Неравенството в доходите в Латвия е едно от най-високите в ЕС. Рискът от бедност засяга главно пенсионерите, хората с увреждания, семействата с един родител, многодетните семейства и дългосрочно безработните.

Въздействие на кризата, причинена от COVID-19

Пандемията се оказва предизвикателство за латвийското общество и за капацитета на европейските фондове. Икономическата криза, причинена от ограниченията, наложени по време на пандемията от коронавирус, ще окаже значително въздействие върху икономиката и обществото на Латвия. Понастоящем е трудно да се правят прогнози, тъй като развитието на пандемията и по-нататъшният потен-

циален ефект върху глобалната икономика, ЕС и Латвия остават неясни. Кризата ще доведе до реструктуриране на международните пазари и вътрешните икономически структури, които също могат да предложат възможности за развитие на латвийската икономика.

Въпреки предизвикателствата, произтичащи от COVID-19, инвестициите от фондове на ЕС в латвийската икономика остават непроменени през 2020 г. Съгласно актуализираните макроикономически прогнози тази година БВП на Латвия съответно ще спадне със 7% в сравнение с 2019 г., а приносът от инвестициите от фондове на ЕС ще остане 1,2 процентни пункта (без тези инвестиции БВП на страната би намалял с 8,2%).

През юли тази година Европейската комисия одобри изменения (представени от Латвия) на оперативната програма, които предвиждат преразпределение на средства от ЕС за смекчаване на последиците от COVID-19. Измененията предвиждат финансирането от ЕС в размер на 386 млн. евро да бъде разпределено за мерки за икономическо възстановяване — проекти, които могат да бъдат изпълнени бързо.

Средствата са отпуснати предимно за укрепване на капацитета на здравната система чрез спешни инвестиции в областта на инфекциологията и психиатрията. Те също така са предназначени да подпомагат бизнеса чрез предоставяне на текущи активи за износители и производствени предприятия, за модернизиране на производствените процеси и укрепване на икономиката. Освен това инвестициите са насочени към смекчаване на социално-икономическите последици чрез инвестиции в мерки за заетост, както и в различни инфраструктурни проекти. ■

Латвия, която е разположена в Северна Европа, заема 64 559 км². Тя може да се похвали с над 12 000 реки и 2 256 езера, заемайки 4^{-то} място в Европа по отношение на сладководните ресурси. По-голямата част от ландшафта включва плодородни равнини, като 29% се използват за земеделие и малки ферми; 56% от общата площ е покрита с гори. През 2019 г. населението е наброявало 1 919 968 души, но намалява с около 1% годишно, особено населението в трудоспособна възраст.

Икономика

Активният растеж на БВП продължи и през 2018 г., като инвестициите и частното потребление го тласнаха над 4%. Инфлацията остана същата като през 2017 г., 2,6%. Очаква се нейният БВП да намалее със 7% през 2020 г. и да последва доста бързо възстановяване през 2021 г. (Икономическа прогноза на ЕО за пролетта).

Латвия е една от държавите, които най-много се възползват от еврофондовете, с инвестиции в научни изследвания, технологично развитие и иновации, конкурентоспособност на бизнеса, устойчив транспорт, заетост и мобилност. Тя получава подкрепа също за подобряване на данъчната администрация и здравеопазването, и за развитие на капиталовите пазари.

Въпреки че страната се доближава до средния жизнен стандарт на ЕС, между столицата и регионите продължават да съществуват значителни икономически различия. Рига и нейните околности осигуряват над половината от БВП на Латвия, докато регионите са по-бедни и отчитат по-бавен растеж.

Малките публични разходи за здравеопазване и изборът на нездравословен начин на живот са основните причини за лошото здраве на населението. Допълнителното публично финансиране подобри здравните услуги в някои региони. Страната е близо до целта си за възобновяема енергия за 2020 г., но трябва да подобри енергийната си ефективност.

Пазар на труда

Безработицата през 2018 г. е спаднала до 7,4%, като стабилната икономика привлича повече хора към пазара на труда, което помага да се компенсира спадът на броя на населението в трудоспособна възраст. Тя достигна 9% в средата на лятото през 2020 г. В резултат на кризата, причинена от COVID-19, но през август—септември започна да се наблюдава леко подобрение.

Като цяло показателите на пазара на труда са положителни, но условията на заетост се различават в различните региони и при различните нива на квалификация; безработицата е значително по-висока в най-отдалечените от

Рига региони. Най-голям недостиг има в секторите, свързани с науката, технологиите, инженерството и математиката, включително ИКТ, както и в здравеопазването.

Образование, научни изследвания и иновации

Латвия инвестира сравнително висок дял от своя БВП в образованието (5,5% през 2017 г. при средно 4,7% за ЕС). Достъпът до качествено образование обаче не е равен, тъй като учениците в по-големите средни училища получават по-качествено образование от тези в малките селски училища.

Страната инвестира много малко в НИРД: през 2017 г. дялът е 0,51% от БВП (средно за ЕС 2,1%), което е сред най-малките инвестиции в ЕС. До 2020 г. обаче правителството има за цел да ги увеличи до 1,5% от БВП.

Латвия е умерен иноватор със силни страни в своята ИКТ инфраструктура. Но постиженията са по-ниски от средното за ЕС в областта на цифровите умения, като 52% от населението не притежава основни цифрови умения.

Търговия

През 2018 г. износьт се представя добре, нараствайки с около 3,6%. Машините и механичните уреди, електрическото оборудване и изделията от дърво съставляват основните стоки за износ. Повечето латвийски производители са концентрирани в нискотехнологични отрасли, където перспективите за иновации са ниски. През 2017 г. ръстът на производителността достигна 4,7%, с което Латвия се нарежда сред водещите държави в ЕС.

Цифров единен пазар

Въпреки че Латвия е водеща в ЕС по отношение на въвеждането на влакнесто-оптичната мрежа и 4G, преодоляването на цифровото разделение между градовете и селските райони по отношение на покритието за фиксирана широколентова връзка продължава да бъде предизвикателство.

Използването на цифрови услуги е широко разпространено и постепенно се увеличава, но има недостиг на квалифицирани ИТ специалисти.

Все повече латвийци използват интернет услуги, като интернет банкиране и електронно управление, и значително подобрената система за цифрово обществено обслужване. Цифровите умения на гражданите обаче трябва да се подобрят, за да може Латвия да се възползва от приобщаващия пазар на труда и да подобри производителността на предприятията и интеграцията на цифрови технологии. ■

Мъдри инвестиции за по-бърз растеж

Янис Реирс, министър на финансите на Република Латвия, разсъждава върху опита на Латвия с усвояването на европейски средства и очертава целите ѝ за следващия програмен период.

Доколко Латвия е постигнала успех в усвояването на средства от ЕС до момента?

В периода от 2004 г. до 2018 г. Латвия получи 11,77 млрд. евро от бюджета на ЕС, докато нейният принос за същия период беше 3,098 млрд. евро. След присъединяването ѝ към ЕС разликата между нейния БВП и средния за ЕС значително намаля. Средният принос на фондовете на ЕС за растежа на БВП е 1—1,5% годишно, което прави Латвия една от най-успешните държави в ЕС.

Наличните средства от ЕС в размер на 4,4 млрд. евро през настоящия програмен период са от съществено значение за растежа на латвийската икономика и имат ценен принос за растежа на БВП и на заетостта. През този период основният акцент е върху правенето на разумни и оправдани инвестиции, за да се гарантира, че те са ефективни, устойчиви и рентабилни.

Трябва да се отбележи, че данните от общо проучване на населението през 2019 г. показват, че 73% от анкети-

раните смятат, че инвестициите със средства от ЕС в Латвия като цяло са успешни, което е по-висок процент спрямо всички предишни анкети, проведени след присъединяването на Латвия към ЕС.

Въпреки значителния ръст, наблюдаван в миналото, Латвия остава сред не особено богатите държави — членки на ЕС, с БВП на глава от населението само 67% от средния за ЕС. Освен това в Латгалия и други региони, отдалечени от столицата, процентът на обезлюдяване е висок, а БВП на глава от населението е значително по-нисък.

Как се справя Латвия по време на пандемията от COVID-19?

По време на пандемията сме изправени пред нови предизвикателства и много динамична среда. Тази нова реалност обаче създаде нови възможности за реструктуриране на икономиката и адаптиране към реалната ситуация.

До момента Латвия успешно задържа разпространението на COVID-19, което

означава, че имаме по-малко ограничения върху икономическата дейност. В сравнение с предишната криза, този път Латвия има достъп до финансиране от ЕС и може да прави публични инвестиции, за да улесни икономическото възстановяване и приспособяването на обществото към новата ситуация.

Важно е да се подчертае, че въпреки COVID-19, през 2020 г. степента на усвояване на средствата от ЕС остава на предишното ниво, което има положително въздействие върху икономическата стабилност в държавата.

“Трябва да помислим за по-широкото използване на финансови инструменти, които гарантират, че се правят инвестиции в стабилни проекти, които водят до икономия на разходи и генерират доход.”

Като се има предвид, че различията в регионалното развитие в Латвия са трети по мащаб сред държавите от ОИСР, как ще ги намалите през следващия програмен период?

За да осигурим устойчиво и балансирано развитие на регионите, се нуждаем от интегрирани инвестиции, които с решения, адаптирани към всяко конкретно местоположение и местна ситуация, ще дадат възможност за развитие на услуги и подходяща инфраструктура, и ще подобрят качеството на живот и бизнес средата.

Културата има съществено значение за насърчаване на местното развитие и създаване на работни места, износ и доходи, тъй като привлича както местни хора, така и туристи. Разнообразието от културно-историческо наследство в регионите на Латвия и наличната инфраструктура ни позволяват да предлагаме различно съдържание и възможности за бизнес.

За да се справим с проблемите в регионалното развитие, ще съсредоточим подкрепата от ЕС върху прилагането на интегрирани стратегии за развитие. Основната ни цел е да развием инфраструктурата за подкрепа, необходима на общините за предоставяне на бизнес и културни услуги, като гарантираме, че културното наследство се опазва и защитава.

Предвижда се също така подкрепа за подобряване на обществените услуги, като се вземат предвид промените в броя на жителите и се въвеждат интелигентни решения за ефективна работа на общините. Също така ще повишим капацитета на участващите в развитието на местните райони, подобрявайки административните процеси и обществените пространства.

Кои са основните предизвикателства за Латвия по отношение на нисковъглеродната икономика, чистата енергия и устойчивия транспорт?

През 2017 г. на транспорта се дължаха 41% от общите емисии на парникови газове в Латвия. Според дългосрочната цел за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г., до 2030 г. емисиите на парникови газове, които не са включени в СТЕ, трябва да бъдат намалени с 6% в сравнение с 2005 г. Устойчивите и иновативни транспортни решения трябва да бъдат разработени с по-евтини, достъпни и екологични алтернативи за мобилност.

Една от целите на Европейския зелен пакт е да се осигури мощен стимул за мултимодален транспорт, за да се подобри ефективността на системата. За да се намалят задръстванията и замърсяването, особено в градските райони, трябва да се разработят мул-

тимодални свързващи точки и велосипедна инфраструктура.

Важно е също така в Латвия да се развие системата на обществения транспорт, чието ядро да е железопътното, като се осигури постепенна електрификация на железопътната мрежа и модернизация на вече електрифицираните части.

Какво се надява да постигне Латвия през програмния период 2021—2027 г.?

През следващия програмен период Латвия ще се съсредоточи върху реформи и инвестиции, които увеличават производителността на нейната икономика и конкурентоспособността на нейните предприятия, като същевременно осъществява преход към икономика, основана на знанието. Това ще позволи на латвийските дружества да се възползват от екологичния и цифровия преход чрез разработване на нови продукти и услуги. Целта ни е да гарантираме растеж във всички региони за всички латвийци.

Предвид демографските тенденции и тенденциите на пазара на труда, по-нататъшното догонване на развитите страни е възможно само ако производителността значително се повиши. Следователно инвестициите, подпомагащи бизнеса, както и тези във всички останали сектори на икономиката,

трябва да се разглеждат през призмата на производителността. Трябва да помислим за по-широкото използване на финансови инструменти, които гарантират, че се правят инвестиции в стабилни проекти, които водят до икономия на разходи и генерират доход.

Девизът на Националния план за развитие на Латвия за периода 2021—2027 г. е „Промяната на общественото поведение — път към развитие“, което означава, че все още много бариери пред развитието трябва да бъдат премахнати по пътя ни към общо благосъстояние. Те са резултат от нашето отношение, поведение и начин на мислене, които трябва да се променят по отношение на нашата среда, работа и образование и на нашето взаимодействие с други хора.

В съответствие с Националния план за развитие Латвия определи пет основни цели за следващия програмен период, които напълно съответстват на общите цели на политиката на сближаване:

по-интелигентна Европа: иновативна и интелигентна икономическа трансформация — повишаване на изследователския капацитет и развитие на умения, подпомагане на предприятията и цифровизация;

по-зелена Европа: неутралност по отношение на климата, приспособяване към изменението на климата и опазване на околната среда;

по-свързана Европа: развитие на сигурен, устойчив и достъпен транспорт и подобряване на цифровата свързаност;

по-социална Европа: равни възможности и достъп до образование, здравеопазване и до пазара на труда, справедливи условия на труд, социална закрила и приобщаване;

Европа по-близо до гражданите: устойчиво и интегрирано регионално развитие.

Как можете да гарантирате, че регионите и градовете в Латвия могат да си сътрудничат тясно във връзка с различните си стратегии и приоритети за развитие?

Трябва да се подчертае също, че постигането на всички гореспоменати цели и намирането на най-добрите решения ще изисква публично участие. Нашите социални партньори и партньори за сътрудничество изиграха активна роля при изготвянето на плана. Широкото обществено участие в планирането на инвестиции създава доверие и гарантира, че нашите партньори ще бъдат активни също и по време на изпълнението на проекта. Приоритетът ни е да установим тясно сътрудничество между всички латвийски региони и градове, прилагайки интегриран подход, основан на стратегиите на различни територии.

Един от начините за повишаване на производителността са интелигентните иновации, постигнати в тясно сътрудничество между изследователите и промишлеността. Благодарение на финансирането по линия на политиката на сближаване в Латвия са създадени ефективни инструменти за насърчаване на иновациите и производителността. Постигането на промяна в поведението е важно също и за

науката и иновациите, така че изследователите и промишлеността да могат да работят заедно, за да създадат полезни взаимодействия.

По-нататъшният икономически растеж и по-добрият жизнен стандарт ще зависят от способността ни да изградим нови конкурентни предимства, основани на знанието, в бързо променяща се среда. Това може да се постигне чрез повишаване на производителността посредством инвестиции в човешки капитал, научни изследвания и иновации, както и чрез въвеждане на нови цифрови технологии.

Решаващ фактор за изграждане на ново конкурентно предимство е промяната на бизнес модела на дружествата, преминаване от краткосрочна доходност към дългосрочна производителност, водеща до устойчива доходност.

Европейските фондове вече помогнаха за насърчаване на подходяща екосистема и платформи за сътрудничество за учени и за промишлеността, което позволи на латвийските предприемачи да разработят уникални продукти с висок потенциал за добавена стойност. ■

Ministry of Finance of the Republic of Latvia

ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ ОТ ЕС, КОИТО ПОМАГАТ НА ЛАТВИЯ ДА ПРЕМИНЕ КЪМ ИКОНОМИКА, ОСНОВАНА НА ЗНАНИЕТО

ДОМЪТ НА НАУКАТА НА ЛАТВИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ

Общо инвестиции: 12 231 500 EUR

Съфинансиране по ЕФРР: 10 396 840 EUR

Латвийският университет успешно завърши изграждането на Дома на науката в своя Академичен център в квартал Торнкаланс в Рига, създавайки най-модерния център за научно-изследователска дейност в страната. Това ще даде възможност на университета да съсредоточи своите научни изследвания в областта на физиката, медицината и естествените науки на едно място, насърчавайки взаимодействието между обучението и научните изследвания и осигурявайки ефективност на ресурсите.

В интелигентната сграда има 78 лаборатории за научни изследвания и обучение на студенти, които разполагат с модерно оборудване с високи енергийни характеристики. Съвременната работна среда помага да се привлекат млади научни таланти към работни места в местни научни институции, а чуждестранни изследователи и експерти към изследователска работа. Той може да приеме до 2 000 студенти и осигурява 450 работни места за научен и академичен персонал.

Първата учебна и изследователска сграда на Академичния център — Домът на природата — отвори врати през 2015 г. В момента университетът развива Центъра с планове за изграждане и оборудване на третата и най-голяма сграда до 2022 г. Общо ще има четири учебни и изследователски сгради: Домът на природата (естествени и природни науки), Домът на науката (физически и медицински науки), Домът на книжнината (социални и хуманитарни науки) и Домът на технологиите.

Този проект е един от най-добрите примери за успешно усвояване на средства от структурните фондове в областта на образованието и науката в Латвия.

<https://www.akademiskaiscentrs.lu.lv/en/>

LAFIVENTS: ИЗКУСТВЕНИЯТ ИНТЕЛЕКТ ПОДОБРЯВА ЕНЕРГИЙНИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ В СГРАДИТЕ

Общо инвестиции: 254 400 EUR

Съфинансиране по ЕФРР: 174 800 EUR

Lafivents, водещо дружество за микроклимат в сградите на латвийския пазар, разработва система за автоматизация на управлението на сгради, наречена iPasse.

В рамките на проект, съфинансиран от структурните фондове на ЕС, дружеството проведе индустриално проучване за създаване на алгоритми за системи за управление и автоматизация на сгради в MATLAB/Simulink среда. То също така създаде експериментални проекти, позволяващи подходящите технологични компоненти да бъдат прехвърлени от лабораторна в изкуствено създадена среда, по-близка до реалните условия.

По време на проекта Lafivents разработи продукт, предлагащ на клиентите широк набор от услуги: например, сравнителен анализ на данни за потреблението на енергия в сгради, сравняване на действителното потребление на енергия с потреблението на енергия, изчислено по време на симулацията, оценка на ефективността на инженерните системи и прогнозиране на потенциална финансова възвращаемост от икономии на енергия.

<http://www.lafivents.lv/en>

AERONES — ЛИДЕР ПРИ МНОГОРОТОРНИТЕ ЛЕТАТЕЛНИ АПАРАТИ

Общо инвестиции: 686 100 EUR
Съфинансиране по ЕФРР: 240 130 EUR

В момента AERONES разработва много големи дроне, които могат да вдигнат до 100 килограма. По време на пробен пробег дронът вдигна парашутист на височина 330 метра от мястото, където той извърши първия в света скок с парашут от дрон.

В рамките на проекта се разработват решение за дистанционно управление и автономно летене на високоефективни многооторни летателни апарати с товароподемност до 100 кг и решение за автоматизирана система за безопасност или електроника.

За да се гарантира, че пилотните проекти, реализирани при специални условия за изпитване, могат да се превърнат в услуга, достъпна за по-широката общественост, AERONES работи върху решения за осигуряване на безопасността на полетите на своите многооторни летателни апарати. Използват се различни сензори за разстояние, надморска височина, налягане, ускорение, скорост, сканиране и измерване на околната среда и подобряване на управлението на многооторните летателни апарати.

Това дава възможност да се управлява дрон на определена височина с висока степен на безопасност; да се получават съобщения за електропроводи и дървета и те да се избягват; да се осигури безопасно дистанционно управление на дроне, като се вземат предвид честотните ограничения; и да се лети с дрон при лошо време.

Проектът се изпълнява в сътрудничество с Техническия университет в Рига.

<https://www.aerones.com/other/funding/>

HUGO.LV — ЕВРОПЕЙСКИ ЛИДЕР В ЕЗИКОВИТЕ ТЕХНОЛОГИИ

Общо инвестиции: 2 000 000 EUR
Съфинансиране по ЕФРР: 1 700 000 EUR

Hugo.lv, платформата за машинен превод на държавната администрация предоставя свободно достъпна технология на всеки латвийски жител. Потребителите могат автоматично да превеждат документи, да четат уеб страници, да използват електронни услуги и да имат достъп до законодателството на избрания от тях език.

По време на проекта Hugo.lv е адаптирана към нуждите на хора със зрителни увреждания и дислексия, въвеждайки разпознаване и синтез на латвийска реч. Тази функция позволява речта да се преобразува в писмен текст, а писменият текст в гласова реч.

Инструментът за транскрипция е друго технологично решение за реч, предназначено да подобри системата на държавната администрация. Той улеснява записването и транскрибирането на срещи и позволява отделните оратори да бъдат идентифицирани и отбелязани в запис.

В продължение на три поредни години машинният превод на Hugo.lv печели международното състезание за машинен превод на WMT, превъзхождайки решенията, предлагани от други глобални участници на пазара. Тази нова платформа направи Латвия европейски лидер в използването на езикови технологии за цифровизация на държавната администрация.

Проектът е разработен от Центъра за информационни системи в областта на културата в сътрудничество с дружеството Tilde.

<https://hugo.lv/en/About>

VIZULO: ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА ЕФЕКТИВНОТО И ЕНЕРГИЙНО ЕФЕКТИВНОТО РАЗМНОЖАВАНЕ НА ДЪРВЕТА

Общо инвестиции: 608 500 EUR
Съфинансиране по ЕФРР: 427 940 EUR

Естествената светлина е един от най-важните фактори на околната среда за растенията, като осигурява енергията, необходима за фотосинтезата, и действа като сигнал за регулиране на различни процеси. Светлината е от съществено значение и за вегетативното размножаване на растения в условия *in vitro* и *ex vitro*.

Повечето LED осветителни тела на пазара са в червения и синия спектър, предназначени за използване като допълнителни източници на светлина в оранжеви. Осветителните тела, които осигуряват светлина с по-широк спектър, обикновено са по-специализирани за определени условия на отглеждане (отглеждане на закрито, *in vitro*) и/или за някои широко отглеждани видове или сортове. Това обаче не означава, че те са достатъчно енергийно ефективни или че могат да осигурят спектър, подходящ за размножаване на дървета.

В сътрудничество с изследователския институт Silava, латвийски научен център за горите с национално значение, латвийският производител на LED осветителни тела, VIZULO, проучва начини за подобряване на ефективността на размножаването на дърветата при *in vitro* условия и процеса на микроскопяване на подложки чрез разработване на системи от LED осветителни тела, осигуряващи индивидуален светлинен спектър.

<https://www.vizulo.com/en/news>
<http://www.silava.lv/mainen/aboutus.aspx>

WiDE: ЕКСПЕРИМЕНТАЛЕН 3D ПРИНТЕР, АДАПТИРАН ЗА ПЕЧАТ НА ПРОТЕЗИ

Общо инвестиции: 167 900 EUR
Съфинансиране по ЕФРР: 114 600 EUR

С подкрепата на структурните фондове на ЕС латвийската марка WiDE разработи 3D принтер с интегриран софтуер, автоматизиращ целия процес, който може да се използва за отпечатване на протези.

WiDE е създавала виртуална клиника по протезиране и е получила маркировка „CE“ за своя софтуер. Компанията произвежда протези и ортези чрез 3D печат, съобразени индивидуално с нуждите на пациентите след 3D сканиране на крайниците им.

За да въведат нови технологии в производството на медицински изделия, лабораториите за протезиране обикновено трябва да инвестират в скъпи инструменти, оборудване и обучение. WiDE прилага нов подход, който предоставя необходимата инфраструктура, софтуер и специалисти. Компанията е създавала уеб страница, която позволява на всеки лекар, специалист или техник да качи 3D сканиране на крайниците на своя пациент. След това се създават дизайни с помощта на софтуера и те се изпращат до най-близкия център за 3D печат.

Проектът е реализиран от Baltic3d.EU в сътрудничество с Custom3D Tech и Университета за приложни науки във Вентспилс.

<https://wide.tech>

ИНОВАТИВНА ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ОКАЗВАНЕ НА ПОМОЩ НА СЪРДЕЧНОБОЛНИ ПАЦИЕНТИ

Обща инвестиция в 5 проекта: 2 448 400 EUR
Съфинансиране по ЕФРР: 800 000 EUR

Предвид глобалното развитие във фармацевтичната индустрия и световните показатели за обществено здраве, Grindeks се фокусира върху разширяването на гамата си от лекарства за лечение на сърдечносъдови заболявания и нарушения на централната нервна система, както и лекарства против рак и диабет. Освен това дружеството разработва активни фармацевтични съставки, за да разшири значително асортимента си до най-малко 40 вещества в рамките на пет години.

Grindeks е един от основателите на Експертния център по фармацевтични, биомедицински и медицински технологии и неговото участие в този център помага да се осигури съфинансиране от ЕФРР за увеличаване на научноизследователските усилия. Той проведе успешно химически и експериментални изследвания на нови оригинални лекарства за лечение на сърдечносъдови заболявания и завърши фаза 1 от клиничните изпитвания. Това ново и оригинално лекарство ще докаже способността на латвийските учени, занимаващи се с медицински изпитвания, да произведат първото лекарство, създадено и разработено от латвийско дружество, от 80-те години на миналия век до днес.

С подкрепата на финансиране от ЕФРР в момента Grindeks изпълнява пет изследователски проекта за разработване на нови генерични активни фармацевтични съставки и готови лекарствени продукти. То също така провежда няколко проучвания за бионаличност и предклинични изпитвания, необходими за разработване на нови оригинални лекарства.

Grindeks е водещо фармацевтично дружество в балтийските държави с производствени мощности в Латвия, Естония и Словакия и с представителства в 11 държави. ■

<https://grindeks.lv>

ЦЕНТЪР ЗА ДАННИ

Инвестиране в качеството на въздуха за регионално развитие

Чистият въздух е от съществено значение за нашето здраве и за околната среда. Но в резултат на нарастващото промишлено и енергийно производство, изгарянето на изкопаеми горива и биомаса, както и драстичното нарастване на движението по нашите пътища, нашите градове страдат от замърсяване на въздуха.

Цената, която хората плащат в резултат на лошото качество на въздуха, е по-сериозна, отколкото при пътнотранспортни произшествия, което го прави причина номер едно за преждевременна смърт в Европа с над 390 000 регистрирани случая всяка година. То също така влияе върху качеството ни на живот, като причинява или обостря астмата и дихателните проблеми. От икономическа гледна точка замърсяването на въздуха води до загуба на работни дни и високи разходи за здравеопазване, като най-силно засегнати са уязвими групи като деца, астматици и възрастни хора. И накрая, то уврежда екосистемите чрез прекомерно замърсяване с азот (еутрофикация) и киселинни дъждове. Поради това инвестирането в намаляване на замърсяването на въздуха не само насърчава

благосъстоянието на хората и подпомага опазването на природните ресурси, но има и икономически смисъл и допринася за регионалното развитие.

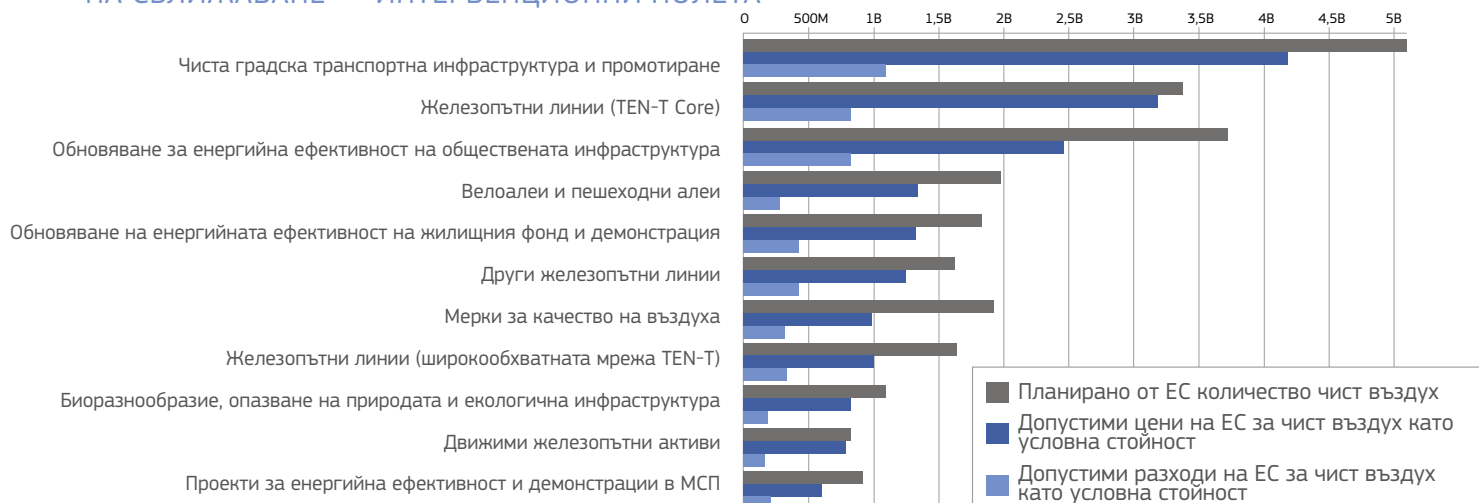
Политиката на сближаване допринася за целите за чист въздух

Европейските региони и държавите членки се подпомагат от политиката на сближаване чрез Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд в усилията им да постигнат европейските цели за чист въздух, определени за 2030 г. През периода 2014—2020 г. по линия на политиката са отпуснати над 30 млрд. евро за инвестиции, насочени пряко към намаляване на замърсяването.

Въпреки че проследяването на разходите за политиката на сближаване за цели за чист въздух не беше изрично предвидено в законодателството за периода 2014—2020 г., това стана възможно въз основа на споразумение между службите на Комисията.

По този начин приносът ѝ към такива цели се проследява чрез система от маркери, определящи количествено разходите, допринасящи за целите за чист въздух, като на всяка инвестиционна категория (интервенционни полета) се задава определен тегловен коефициент. Тези маркери

2014—2020 Г. ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ЧИСТ ВЪЗДУХ ВЪВ ФОНДОВЕТЕ НА ПОЛИТИКАТА НА СБЛИЖАВАНЕ — ИНТЕРВЕНЦИОННИ ПОЛЕТА

ПРОГРАМАТА ЗА ЧИСТ ВЪЗДУХ НА КОМИСИЯТА

Тази програма има за цел да намали въздействията на замърсяването на въздуха върху здравето наполовина през 2030 г. В сравнение с 2005 г. Целите на ЕС за качеството на въздуха се базират на максимални нива на концентрация на вредни вещества, като серен диоксид, азотни оксиди или твърди частици.

Всяка държава — членка на ЕС, също се е ангажирала с национални цели за намаляване на емисиите за периода 2020—2029 г. и с по-амбициозни цели от 2030 г. нататък. В допълнение целите за емисии за специфични източници са включени в секторното законодателство (например за горивата).

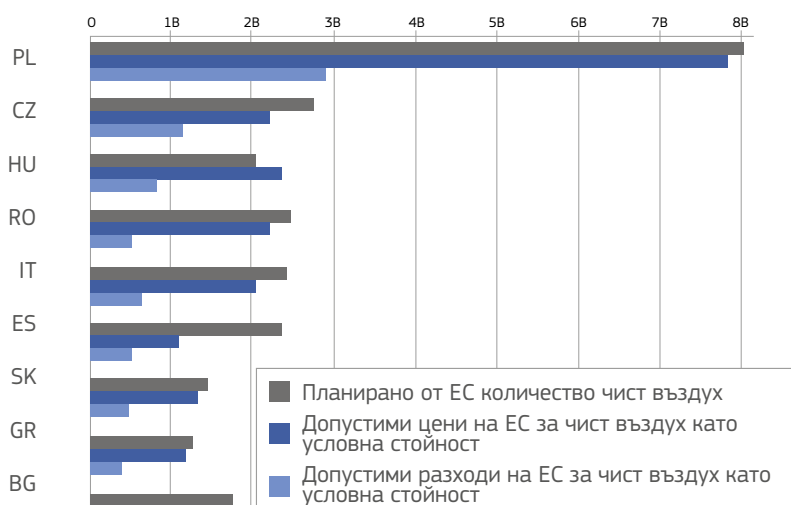
са разработени с помощта на модела на климата на ЕС „Маркери от Рио“ (вж. Проследяване на разходите за действия в областта на климата по европейските структурни и инвестиционни фондове, 2014—2020 г.) съгласно следната обосновка:

Инвестиционните категории, които са най-подходящи за постигане на целите за чист въздух, се вземат предвид изцяло, с тегловен коефициент 100%. Те включват мерки за качество на въздуха и велосипедна инфраструктура.

Категориите, които допринасят частично за постигане на целите за намаляване на замърсяването, са с тегловен коефициент 40%. Те включват железопътни линии, възобновяема енергия, управление на битовите отпадъци, зелена инфраструктура, мерки, насърчаващи енергийната ефективност и др.

Като се следва консервативен подход, всички други разходи не се считат за допринасящи за целите за чист въздух (тегловен коефициент 0%); в случай на съмнение, към тази група се включват инвестиционни категории.

2014—2020 г. — Проследяване на целите за чист въздух във фондовете на политиката на сближаване по държави членки

Инвестициите в чист градски транспорт допринасят най-много

Диаграмата на предишната страница показва общото финансово разпределение за най-важните интервенционни полета, които допринасят за целите за чист въздух, като е приложен подходящ тегловен коефициент.

Проследяване на инвестиционния напредък на отделните държави членки

Реализирането на инвестициите отнема време, от планирането през избора на проект до изпълнението на проекта. Диаграмата по-горе показва разпределението и напредъка на държавите членки в реализирането на инвестиции, които допринасят за целите за чист въздух. Диаграмата може да се филтрира по години, за да се види напредъкът във времето.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<https://bit.ly/33aUrq8>

Има ли въпрос, който бихте желали да бъде разгледан в статиите от раздела „ЦЕНТЪР ЗА ДАННИ“ в следващите броеве на „Панорама“?

Има ли определен набор от данни, който бихте желали да включим в платформата за свободно достъпни данни относно ЕСИФ?

Ако е така, моля, пишете ни по електронна поща на адрес: REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Следвайте дискусията в TWITTER [#ESIFOpenData](https://twitter.com/ESIFOpenData)

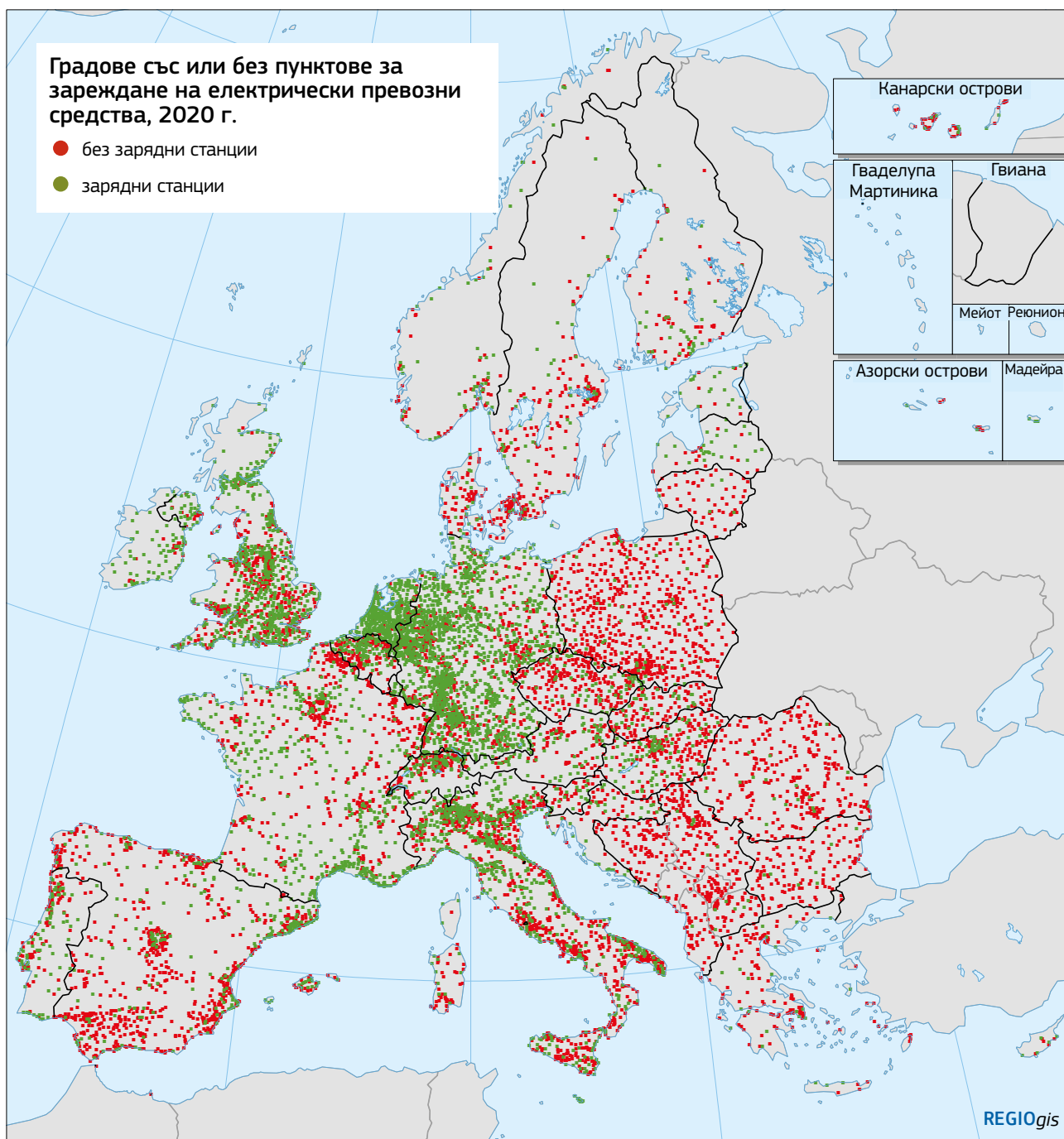
или се абонирайте за нашия бюлетин: http://ec.europa.eu/newsroom/index.cfm?service_id=788

Възможности за по-екологичен транспорт в градовете на ЕС

Градове със или без пунктове за зареждане на електрически превозни средства, 2020 г.

Европейската комисия предлага емисиите на парникови газове да се намалят с най-малко 55% до 2030 г. В сравнение с нивата от 1990 г. Емисиите от леки автомобили обаче все още са с 20% по-високи от нивото от 1990 г. В тази връзка е необходимо бързо преминаване към

по-ефективни, по-малки и електрически автомобили. Една от пречките пред бързото и широко разпространение на електрическите превозни средства е липсата на обществени зарядни станции. През 2020 г. например в повече от половината от нашите 8500 града липсва станция за зареждане на електрически превозни средства. По-специално в по-малките градове дружествата могат да се страхуват, че възвращаемостта на инвестициите им няма да покрие разходите им.

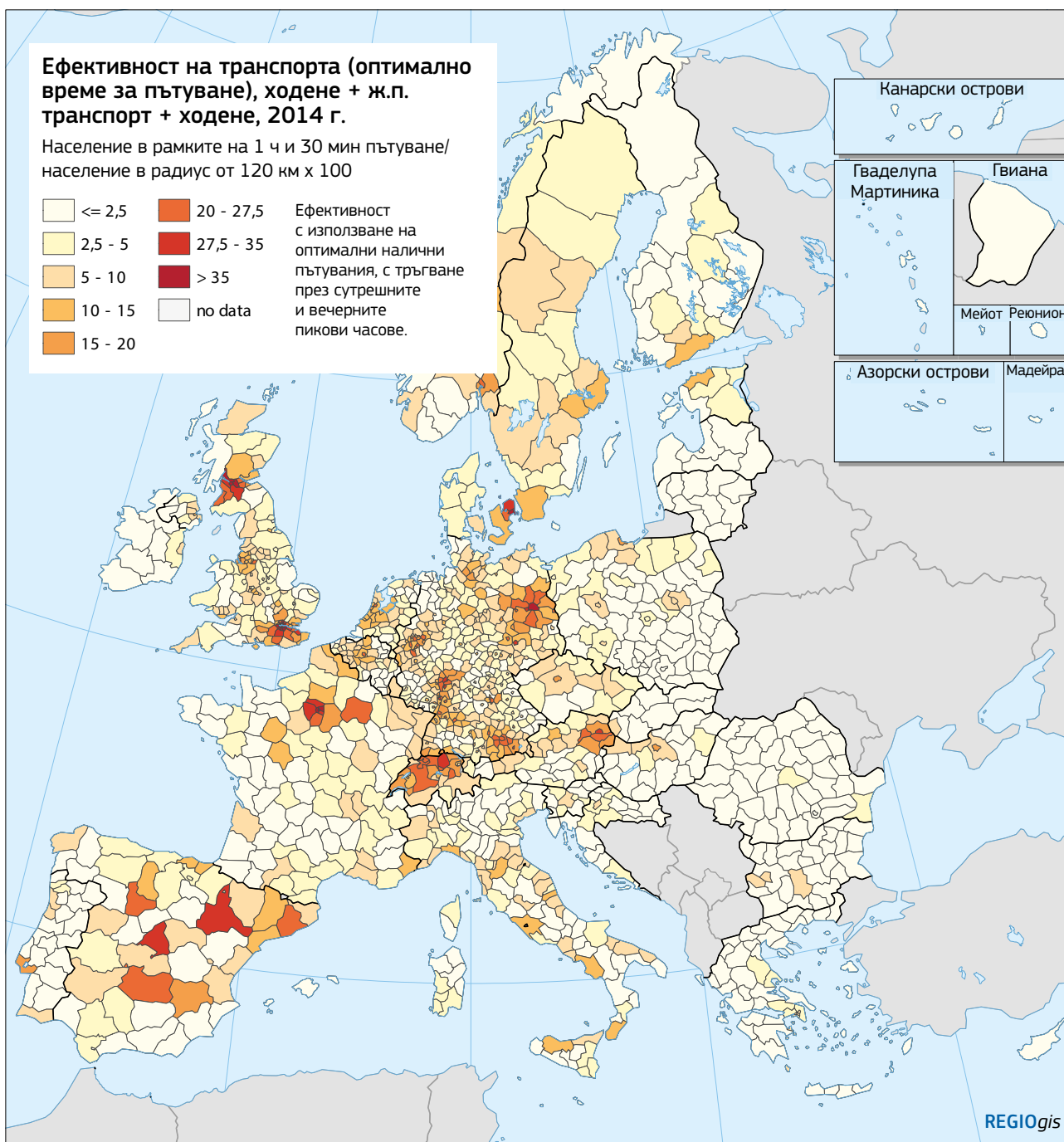
Източник: OpenChargeMap, REGIO-GIS

Ефективност на транспорта (оптимално време за пътуване), ходене + ж.п. транспорт + ходене, 2014 г.

Друг начин за намаляване на емисиите на парникови газове е като се пътува с влак, а не с автомобил. В много големи западноевропейски градове бързите влакове се движат често, осигурявайки реална алтернатива на стое-нето в задръстване. Картата показва дела на населението,

живеещо в обсег от 120 км, до което може да се стигне с влак и ходене пеша за час и половина. Градове като Копенхаген, Париж, Берлин, Мадрид, Лондон и Виена постигат високи резултати по този показател, докато повечето региони в Източна Европа са с много ниски резултати. Повече информация за този анализ може да се намери в нов работен документ „Ефективност на железопътния транспорт в Европа“: <https://europa.eu/!qV76Mm>

Източници: REGIO-GIS, UIC, железопътни оператори, Евростат

REGIOSTARS

2020

25-та финалисти на тазгодишните награди REGIOSTARS бяха избрани от независимо жури, на което бе възложено да определи най-изключителните европейски проекти. Победителят във всяка от петте основни категории проекти и победителят, избран от публиката, получиха своите награди на 14 октомври по време на 18^{то} издание на Европейската седмица на регионите и градовете 2020, проведено в Брюксел, Белгия.

Тази година Европейската седмица на регионите и градовете се проведе в продължение на три последователни седмици, всяка от които беше посветена на актуална тема:

5—9 октомври: Оправомощаване на гражданите

12—16 октомври: Сближаване и сътрудничество

19—22 октомври: Зелена Европа, в сътрудничество със Зелената седмица.

Поради пандемията от COVID-19 повечето от сесиите бяха дигитални, с изключение на ключови събития, семинари, някои регионални дегустации и изложби.

Категориите за наградата за 2020 г. са:

ИНДУСТРИАЛЕН ПРЕХОД ЗА ИНТЕЛИГЕНТНА ЕВРОПА

КРЪГОВА ИКОНОМИКА ЗА ЗЕЛЕНА ЕВРОПА

УМЕНИЯ И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ЦИФРОВА ЕВРОПА

АНГАЖИРАНЕ НА ГРАЖДАНИТЕ ЗА СПЛОТЕНИ ЕВРОПЕЙСКИ ГРАДОВЕ

**ОПРАВМОЩАВАНЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО
– 30 ГОДИНИ INTERREG**

ИНДУСТРИАЛЕН ПРЕХОД ЗА ИНТЕЛИГЕНТНА ЕВРОПА

ESA ВІС Португалия — Португалия (ЕФРР)

Иновативният център за космически решения ESA в Португалия популяризира космическите технологии за иновативни решения на пазари, различни от пазарите за космически технологии. По проекта бяха подкрепени предприемачи, ползващи космически активи за развитие на нов бизнес, свързан с интелигентни градове, транспорт, логистика, здравеопазване, селско стопанство, синя икономика и околна среда. През първите пет години той генерира 11,5 млн. евро плюс над 100 висококвалифицирани работни места в 30 иновативни стартиращи фирми.

<https://space.ipn.pt/>

Интелигентно соларно зареждане в региона на Утрехт — Нидерландия (Европейски фонд за регионално развитие — ЕФРР)

Квартал Ломбок в Утрехт е известен като най-иновативната пилотна зона за интелигентно слънчево зареждане. Той се разширява чрез пет свързани зони в региона, като всяка използва слънчева енергия, генерирана на местно ниво, за зареждане на електрически автомобили. Мощността се съхранява в автомобилни акумулатори и може да се върне в мрежата по време на пиковото търсене. Системата Vehicle2Grid даде тласък на икономическата активност и допринесе за екологичната и социалната устойчивост и нисковъглеродната икономика.

<https://smartsolarcharging.eu/>

HyTrEc2 — Икономика на водородния транспорт за региона на Северно море 2 — Дания (ЕФРР)

Осъществяването на амбицията на Европа за енергийна система с нулеви въглеродни емисии ще изисква значително количество водород. Този проект насърчава ползването на екологичен водород, иновативните транспортни решения и умения в споделена визия за по-чиста икономика в региона на Северно море. Той произвежда възобновяем водород за зареждане на голям набор от превозни средства и предлага обучение и умения за насърчване на прехода към водород в целия регион.

<https://northsearegion.eu/hytrec2/>

Дом на цифровизацията — Австрия (ЕФРР)

Този водещ проект в Стратегията за цифровизация на Долна Австрия създаде регионална екосистема за образование, наука, бизнес и администрация. Проектът свързва допълнителни експертни знания и инфраструктура за популяризиране на цифрови решения сред дружествата в региона. Резултатите включват нови формати за квалификация, иновативни продукти, процеси и решения за проблемите, причинени от COVID-19.

<https://www.ecoplus.at/interested-in/house-of-digitalization/>

Metal 3D Innovations (Me3DI) — Финландия (ЕФРР)

Като част от 3DP клъстерите за знания, създадени в Южна Карелия, Me3DI разработва и споделя опит в областта на индустриалния 3D печат на метали. Инженери, дизайнери, доставчици на системи, материали и процеси, МСП, институции за научноизследователска и развойна дейност и крайни потребители могат да се запознаят с веригата за създаване на стойност и доставка на 3DP, което им позволява да спестят време и материали, когато разработват свои собствени продукти.

<https://bit.ly/31cAFJQ>

НАГРАДИ REGIOSTARS 2020 Г. — ФИНАЛИСТИТЕ

КРЪГОВА ИКОНОМИКА ЗА ЗЕЛЕНА ЕВРОПА

Приемете предизвикателството за намаляване на емисиите чрез промяна на храненето — Франция, Обединено кралство (ЕФРР)

Храната създава около една пета от нашия индивидуален въглероден отпечатък. Използвайки знанията на експерти в областта на храните, храненето и околната среда, проектът разкрива как хората, общностите и организациите могат да работят заедно за намаляване на въглеродните емисии. Създаденият инструмент и уеб платформа могат да се използват от двете страни на Ла Манша за осигуряване на индивидуални действия, които да защитят земята от затопляне.

<http://coolfood.net/en/>

SeRaMCo — Северозападна Европа (ЕФРР)

На най-ресурсоемкия индустриален сектор в ЕС, строителството, се дължат около една трета от всички произведени отпадъци. Поради това проектът SeRaMCo насърчава използването на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради за производство на цимент и бетон в Северозападна Европа. Замяната на първичните суровини с висококачествени рециклирани такива допринася за прехода на ЕС към кръгова икономика.

<https://bit.ly/2ZhRZfw>

Fibrenamics Green — Португалия (ЕФРР)

Тази платформа, която се фокусира върху разработването на иновативни продукти от промишлени отпадъци, насърчава модернизиранието чрез проектиране и инженерни дейности. Дейностите по проекта включваха събиране и споделяне на знания за създаване на нови проекти за оползотворяване на отпадъци въз основа на синергии между университети и предприятия в разнообразни сектори, като текстилния и обувния, минното дело, автомобилостроенето и мебелната индустрия.

<http://green.fibrenamics.com/>

EcoDesign Circle — Балтийско море (ЕФРР)

Проектирането е от решаващо значение за разработването на иновативни, устойчиви и благоприятни за климата решения — около 80% от въздействията върху околната среда на продуктите настъпват по време на фазата на проектиране. Проектът имаше за цел да популяризира екопроектирането и кръговата икономика в шест проектантски центъра в региона на Балтийско море. Резултатите включваха интерактивни семинари, образователни и информационни продукти, онлайн ръководство за устойчивост на ориентираното към кръговата икономика проектиране, видеоклипове и пътуваща изложба.

<https://www.ecodesigncircle.eu/>

Синя кръгова икономика — Северна Европа (ЕФРР)

Този международен проект има за цел да подкрепи и внедри иновации в развитието на европейския отрасъл за отпадъци от риболовни мрежи. Неговата мисия е да генерира устойчиви бизнес възможности, предоставени от изоставени, изгубени или изхвърлени риболовни уреди. Акцентът ще бъде върху пълния жизнен цикъл на продуктите, като се повишават уменията на МСП да създават предприятия с ефективно използване на ресурсите, насърчаващи услуги и продукти от морски отпадъци.

<https://bluecirculareconomy.eu/>

УМЕНИЯ И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ЦИФРОВА ЕВРОПА

E-SCHOOLS, пилотен проект — Хърватия (ЕФРР)

Този пилотен проект, фокусиран върху 10% от всички хърватски училища, има за цел да подобри цифровата зрялост на училищата и цифровите компетенции на учители и ученици. Екипът борави с организационни, технологични и образователни концепции за въвеждане на ИКТ в образованието и администрацията. Резултатите се оказаха особено полезни в условията на пандемията от COVID-19 и преминаването към дистанционно обучение.

<http://www.ndsfund.org>

Музеи без граници — Полша (Европейски инструмент за съседство — ЕИС)

Целта на проекта беше да се използва обща история за свързване на културното наследство от двете страни на полско-руската граница. Образователни атракции, иновативни изложби и уникални събития в европейски мащаб привлякоха посетители от страната и чужбина, което даде тласък на туризма в региона и помогна на местните общности. Освен това цифровите презентации за общото наследство на граничната зона повлияха на нейната межкултурна интеграция.

<http://www.muzeum.elblag.pl/>

CYNIC — Швеция (ЕФРР)

Целта на проекта е да се осигурят по-задълбочени прозрения, по-добра информираност и по-голяма осведоменост, за да се стимулира разумно поведение на МСП по отношение на компютърната, кибер- и информационната сигурност. Предоставяйки възможности за експериментално обучение, CYNIC подкрепя нови бизнес модели и прехода към цифровизация. Малките предприятия получават възможност да тестват, изпробват и оценяват решения в две лаборатории за информационна сигурност.

<https://www.cynic.se/>

Цифрови академии за приобщаващо обучение — Италия (ЕФРР)

Въз основа на силни партньорства между Университета в Неапол и известни световни компании в областта на информационните технологии, програмата привлече 3 000 национални и международни участници, за да се запълни регионалната пропаст в цифровите умения и да се увеличат възможностите за намиране на работа и предприемачеството. Към днешна дата консорциумите са генерирани нови работни места, стартиращи предприятия и приложни изследователски проекти с местни МСП, давайки мащабни и приложими резултати.

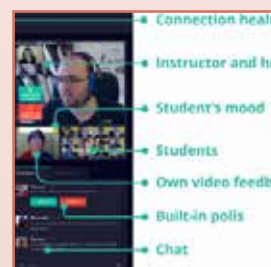
<https://bit.ly/3jVXSXp>

Цифрова платформа за дистанционно обучение — Франция (ЕФРР)

Този проект се фокусира върху разработването на нов курс за обучение на уеб разработчици по телеприсъствие чрез създаване и подобряване на иновативни инструменти и съдържание. Училището O'clock, водеща организация за дистанционно обучение във Франция, подобри своята виртуална среда в класната стая, създаде уеб платформа за професията на уеб разработчика и разработи интерфейс, който да помогне на обучаващите се да намерят най-добрите възможности за работа след обучение.

<https://oclock.io/>

АНГАЖИРАНЕ НА ГРАЖДАНИТЕ ЗА СПЛОТЕНИ ЕВРОПЕЙСКИ ГРАДОВЕ

SHISS — Устойчиво жилищно настаняване за приобщаващи и сплотени градове — Северозападна Европа (ЕФРР)

Липсата на достъпни жилища създаде криза в много европейски градове. Проектът SHISS има за цел да реши този проблем чрез създаване на общностни поземлени тръстове в Брюксел, Лондон, Гент и Лил — и в цяла Европа. Тези демократични организации строят и управляват жилища на достъпни цени за хора с ниски и средни доходи. Формираните сплотени квартали се развиват чрез участието на общността и жителите им.

<https://bit.ly/3m0sBVO>

Бижутото на един беден квартал — Белгия (ЕФРР)

Кварталът Работ-Блаисанвест в Гент, един от най-бедните райони на Фландрия, е дом на модерната църква Blaisantkerk. Проектът има за цел да превърне сградата в многофункционално съоръжение с участието на представители както на квартала, така и на града. Първият етап беше обновяване на камбанарията; след това се извърши обновяване на основната сграда; и накрая беше изградена многофункционалната сграда.

<http://www.blaisantkerk.be/>

Buergerbahnhof-Plagwitz — Германия (ЕФРР)

Публичното пространство Plagwitz е резултат от отличното сътрудничество между местните граждани, заинтересовани страни, групи по интереси и градската администрация на Лайпциг. Работейки заедно, те възстановиха изоставена зона, за да създадат устойчиво и креативно пространство за обществено ползване. Към днешна дата се планира градска гора, оформени са общински градини, изградена е детска площадка и е открита скаутска писта.

<https://buergerbahnhof-plagwitz.de/>

High Five! Jugendrechte im Quartier — Германия (ЕФРР)

High Five! използва креативни методи, за да информира младите хора на възраст от 15 до 25 години за демократичното изразяване на възгледи и вземане на решения. По проекта се проведе седмични семинари, 14-дневно лятно училище и голяма младежка асамблея, за да се запознаят присъстващите с възможностите, предоставени от политическото участие и диалога с местните политици и вземащите решения лица.

<https://bit.ly/3m3jseD>

VILAWATT: засилване на енергийния преход — Испания (ЕФРР)

Град Виладеканс счита ангажираността на гражданите и чувството за принадлежност като съществена част от насърчаването на прехода към устойчива енергия. VILAWATT насърчава създаването на ново енергийно дружество, управлявано от публично-частно-гражданско партньорство. Проектът е насочен към младото поколение и предлага обучение за промяна от детска възраст, като по този начин улеснява гражданите да насърчават трансформацията на енергийния модел.

<https://www.uia-initiative.eu/en/uia-cities/viladecans>

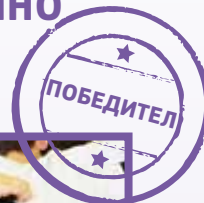

ОПРАВОВОЩАВАНЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО — 30 ГОДИНИ INTERREG

ENERGY@SCHOOL — Interreg (ЕФРР)

Благодарение на тази инициатива беше разработена схема за обучение на учениците, за да имат те решаваща роля в прехода на Европа към въглеродно неутрален континент. Като „млади енергийни пазители“, техният подход за повишаване на осведомеността доведе до значителни подобрения в енергийната ефективност в участващите училища. Възлагането на по-голяма отговорност на младите хора при реализирането на енергийно интелигентни училища се оказа толкова ефективно, колкото скъпите мерки за обновяване.

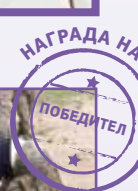
<https://www.interreg-central.eu/Content.Node/ENERGYATSCHOOL.html>

Сега е времето за промяна — Полша/Литва (ЕФРР)

Проектът беше признат за най-добра инициатива за оправомощаване на млади хора за трансгранично сътрудничество. Полските младежи споделиха знания и опит с литовските си връстници, за да им помогнат за изпълнението на програма за улични работници. Чрез създаването на тясно партньорство те се справиха с някои от многото предизвикателства, пред които са изправени изложените на риск млади хора на улицата, като осигуриха съвместно обучение, лагери за оцеляване и трансгранична социална мрежа.

<http://ambc.lt/>

iEER Interreg Европа — финландските екосистеми (ЕФРР).

От 2016 г. насам иновативната предприемаческа екосистема в регионите подкрепя младите хора и предприемачеството в 10 европейски региона. iEER насърчава и развива предприемачески начин на мислене и умения за младите хора чрез по-добро разработване и изпълнение на регионална политика. Партньорите по проекта проучиха съвместно бизнес средата на регионите, обмениха знания и опит и прехвърлиха добри практики за разработване на действия за подобряване на техните бизнес екосистеми.

<https://www.interregueurope.eu/iEER/>

Dem Klima auf der Spur — Германия/Чехия (ЕФРР)

Проектът „По следите на климата“ по е предизвикателството за справяне с изменението на климата чрез трансгранични действия. Той обедини деца и юноши, живеещи в германско-чешката гранична зона, за да се създаде възможности за екологично образование, действия и културен обмен. Повече от 2000 млади хора и учители взеха участие в лагери за опазване на климата, образователни събития в областта на околната среда и тематични курсове за обучение.

<http://klima-projekt.eu/de/index.html>

XBIT — Хърватия/Сърбия (Инструмент за предприсъединителна помощ — ИПП)

Трансграничната ИТ мрежа за конкурентоспособност, иновации и предприемачество има за цел да стимулира благоприятни условия за иновации, ИТ, предприемачество, създаване на работни места, задържане на таланти и увеличаване на броя на квалифицираните млади специалисти в трансграничната зона Хърватия—Сърбия. Нейните постижения включват създаване на трансгранична мрежа от заинтересовани страни в областта на ИКТ, разработване и прилагане на образователни и мотивационни програми и програми за изграждане на мрежа от контакти и създаване на експериментални цифрови лаборатории (фаблаб) и мобилна лаборатория.

<https://www.interreg-croatia-serbia2014-2020.eu/>

НАГРАДИ REGIOSTARS 2020 Г. — ФИНАЛИСТИТЕ

С ВАШИ ДУМИ

„ПАНОРАМА“
очаква вашите
материали!

„С ваши думи“ е разделът на „Панорама“, където заинтересовани страни на местно, регионално, национално и европейско равнище описват постиженията си за периода 2014—2020 г. и споделят мнението си за текущите и изключително важни дискусии за политиката

на сближаване за периода след 2020 г. „Панорама“ ще се радва да получи материали на вашия роден език, които може да представим в следващите ни броеве. Свържете се с нас на следния имейл адрес: regio-panorama@ec.europa.eu за допълнителна информация относно насоки и крайни срокове.

Трансгранична мобилност, свързана с обучение и заетост

Бригит Лавин
Заместник-председател на CESER
и докладчик по проучването

На границата, където потокът от работници е минимален, мобилността, свързана с професионалното и последващото обучение, може да бъде ключът към стратегия за сътрудничество, която допринася за консолидирането на зоната за живот в еврорегиона и за укрепването на трансграничното социално сближаване.

Това е заключението на проучване, проведено от Френския регионален, социален и екологичен съвет на Нова Аквитания (CESER), одобрено през юни.

CESER представлява консултативен съвет от регионални представители на гражданското общество, който има за задача да предоставя становища и да извършва проучвания по всеки въпрос, който попада в компетентността на региона, включително международни действия и европейски въпроси. Тъй като трансграничната мобилност е стълб на еврорегионалната стратегия, CESER реши да разгледа този въпрос в светлината на две сравнително скорошни събития, които променят връзката с границата. Сливането на три бивши региона доведе до появата на региона Нова Аквитания, а със създаването на Европейската група за териториално сътрудничество (ЕГТС) този регион беше обединен с Еускади и Навара.

Проучването се фокусира върху реалностите и практиките на заинтересованите страни в териториите, поради което бяха проведени около 40 интервюта със заинтересовани в трансграничната мобилност страни, за да се подпомогне събирането на данни. Това даде възможност да се идентифицират пречките, пред които са изправени заинтересованите страни, както и възможностите, които те получават.

Анализът на конкретни проекти хвърли светлина върху способността им да намират конкретни решения, адаптирани за териториите. Накрая, при проучването се разглеждат стратегическите насоки на региона и еврорегиона в контекста на добрите практики за трансгранична мобилност по други френски граници.

Следва да се отбележи, че трансграничното взаимодействие всъщност се осъществява на две нива, което е една от констатациите на проучването. Има местно ниво, което е подходящо пространство за експерименти и иновации, благодарение на общата култура и споделен език, и регионално ниво, тъй като сега е възможно всички региони на Нова Аквитания да участват в инициативи за еврорегионално сътрудничество.

По отношение на трансграничното сътрудничество проучването показва, че за разлика от общоприетата концепция, то не се ограничава до отделни гранични пунктове, а може да приеме формата на колективна или институционална мобилност.

Имайки предвид европейския статус на региона Нова Аквитания, CESER препоръчва мобилността, свързана с обучение и заетост, да се превърне в централен елемент на еврорегионалното сътрудничество. Тази препоръка е описана подробно в 10 стратегически препоръки и конкретни оперативни мерки. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<https://bit.ly/3OpFfE5>

ПРОЕКТИ

МЯСТО ЗА ДИЗАЙН В ЛАХТИ,
ФИНЛАНДИЯОБЩО ИНВЕСТИЦИИ
598 438 EURУЧАСТИЕ НА ЕС
418 910 EUR

Нов център, посветен на изкуството, плакатите и дизайна, се открива в бивша пивоварна в Лаhti, Южна Финландия. Инициативата, финансирана от ЕФРР, отдава дължимото на историята на града, свързана с индустрията, ръководена от дизайна, и същевременно има за цел нейното съживяване.

Главният акцент на „центъра за преживявания“ ще бъде новият музей за изкуство и дизайн на Лаhti, който трябва да отвори врати през 2021 г. С фокус върху изящните изкуства, дизайна, начина на живот и цифровите технологии, музеят ще бъде и нов дом за съществуващите в града Художествен музей и Музей на плакатите.

Освен това в сградата ще се помещават магазин за изкуства и дизайн, ресторант и микропивоварна, заедно с работни места и място за срещи за творчески личности.

Съоръжението има за цел да подпомогне съживяването на местните експертни знания в областта на дизайна. Лаhti беше уважаван център на творческата индустрия до началото на 90-те години на миналия век, когато рецесията засегна силно местното производство, включително производителите на мебели, текстил и облекла.

Въпреки че оттогава безработицата остава висока, се очаква центърът да привлече нови фирми, жители и посетители, за да се стимулира местната икономика. По проекта вече са създадени две работни места. Очаква се да се създадат още 10 до 20 директни длъжности с отварянето на центъра, който трябва да се превърне в инкубатор за още творчески и обслужващи индустрии.

Инициативата вдъхва нов живот и на историческа сграда от 19^{ти} век, бившата пивоварна Mallasjuoma. Строително дружество я превърна в центъра Malski, част от който е отдадена под наем на града за Музея за изкуство и дизайн на Лаhti, като по този начин се опазва местното архитектурно наследство.

Увлекателно преживяване

Проекти, работни планове и концепции за новия център са разработени в рамките на проекта Тајито, ръководен от Института по дизайн към Университета за приложни науки в Лаhti, музеите в Лаhti и Градската асоциацията на Лаhti на предприятията, помещаващи се в този център.

Изчерпателни семинари, задълбочени интервюта и посещения на финландски и чуждестранни музеи помогнаха на екипа да създаде жизнеспособни модели за бизнес и сътрудничество за обекта, както и идеи за събития, изложби и услуги, които биха могли да привлекат международни посетители, както и посетители от Финландия.

Групи, които се интересуват от успеха на центъра, допринесоха за процеса. Сред тях са художници, дизайнери, галеристи и други музейни експерти, творчески дружества, местни университети, предприятия за обществено хранене и за услуги за организиране на събития.

За да се осигури максимална прозрачност всяка практическа работилница, семинар и събитие бяха отворени за обществеността. Хората имаха възможност да коментират алтернативи за интериорния дизайн и оформлението на мебелите в центъра и да видят как най-новата аудио-визуална технология може да обогати изживяването на посетителите.

Музеят вече има планове за иновативни изложби през следващите няколко години и за разширяване на обхвата си. Резултатът е вълнуващ център, който ще обогати икономиката и културния живот на Лаhti. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<http://www.lahdenmuseot.fi/museot/en/lad/>

ПРОЕКТИ

УСЛУГА ЗА ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ
ЗА РИСК ОТ НАВОДНЕНИЯ
ЗАЩИТАВА КИПЪР И ГРЪЦ-
КИТЕ ОСТРОВИОБЩО ИНВЕСТИЦИИ
1 159 248 EURУЧАСТИЕ НА ЕС
985 361 EUR

Хората в климатично уязвимото Източно Средиземноморие могат да се възползват от ранните предупреждения за наводнения благодарение на информационната услуга за управление на риска за околната среда (ERMIS-F), разработена в трансграничен проект, финансиран от Европейския фонд за регионално развитие.

Наводненията са все по-застрашителен риск, тъй като изменението на климата води до екстремни модели на валежи. По проекта ERMIS-F е създадена онлайн система за Кипър, Крит и Северноегейските острови, която помага на жителите, предприятията, учените и обществените служби да ограничат произтичащите от това разрушения.

Карти с възможност за разпечатване показват на хората дали домовете или земята им са изложени на риск, предупреждавайки ги да вземат защитни мерки. Междувременно потребителите могат да получат достъп до геопространствени данни чрез портал, за да създадат карти с персонализирана информация. По проект услугата ERMIS-F използва тези данни, за да даде на местните органи ранно предупреждение за наводнения, за да успеят да планират превантивни действия.

Приложение за социална мрежа свързва различни заинтересовани страни за споделяне на идеи и данни. Гражданите могат също да използват своите смартфони или таблети, за да предоставят снимки с географски етикети на местни наводнения и техните въздействия, и по този начин да помагат на органите и изследователите да управляват наводненията по-добре.

И накрая, база данни със знания препраща към мерки за борба с наводненията и най-добри практики, данни за минали местни наводнения, законодателство, публични органи и софтуер за проучвания или проекти за наводнения. Освен това образователни материали и събития информират хората как да използват платформата и повишават осведомеността за връзките между наводненията и изменението на климата.

Услугите на ERMIS-F са безплатни, с информация на гръцки и често на английски език, така че местните жители и посетителите да имат достъп до данните за ограничаване на щетите.

От данни към изпълнение

Проектът е създаден, за да помогне на обществените служби и гражданите да действат, като използват комплексните научни знания за управление на природните опасности.

Екипът на ERMIS-F работи с фокусни групи от местни заинтересовани страни в пилотни зони (Лесбос, Крит и Кипър), обработвайки информация и създавайки сценарии за потенциалните ефекти от земеползването и изменението на климата и тяхното въздействие върху чувствителните на наводнения райони.

Техническа експертна помощ беше осигурена от Кипърския институт, който координира проекта, Егейския университет, Техническият университет на Крит, община Ханя, Дирекцията за водите в Северноегейския регион и Съвета, отговарящ за канализацията на Лимасол.

Органите за гражданска защита, органите на местното самоуправление и институциите, професионалните сдружения и екологичните организации също имат принос за проекта.

Местните общности и бенефициерите бяха включени чрез информационни центрове в Кипър, Крит и Егейските острови, където се научиха да използват и да допринасят за услугите на ERMIS-F. Офисите, които все още съществуват, сега се управляват от местните публични органи.

Системата ERMIS-F използва софтуер с отворен код и разпределена архитектура, благодарение на което тя може да се възпроизвежда в други региони, да се адаптира за изготвяне на политики и частни изследвания и да се използва за други опасности, като горски пожари или засушаване. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<https://ermis-f.eu/>

ПРОЕКТИ

ПОДОБРЕНИЯ НА СИСТЕМИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА ВРЕМЕТО ЗАЩИТАВАТ ИТАЛИАНСКОТО И ХЪРВАТСКОТО КРАЙБРЕЖИЕ

**ОБЩО ИНВЕСТИЦИИ
1 150 000 EUR**

**УЧАСТИЕ НА ЕС
977 500 EUR**

Изследователи и регионални правителства си сътрудничат в трансграничен проект, за да помогнат за опазването на човешки животи и за смекчаване на вредите по адриатическото крайбрежие вследствие на метеорологичните условия. Целта им е да намалят рисковете за района, пораждани от природни бедствия.

Очаква се в бъдеще все по-често да се наблюдават тежки метеорологични условия в резултат на изменението на климата. Използването на Adriatic DSS за мониторинг и управление на риска от крайбрежните екстремни метеорологични условия и наводнения (AdriaMORE) има за цел да помогне за смекчаване на въздействието на събития като наводнения върху общностите, живеещи по крайбрежието, и върху околната среда в Италия и Хърватия.

Проектът се основава на два предходни проекта Interreg, като надгражда съществуващи системи, които следят и управляват хидрометеорологичните рискове, като бури. Екипът се фокусира върху точността и своевременното подаване на сигнали за екстремни метеорологични условия в опит да се подобри информацията, достъпна за агенциите за гражданска защита и органите за управление на риска, и по този начин да се спасят човешки животи.

Според регионалното правителство на Абрुцо, разположен на източния бряг на италианския полуостров, местните спасителни служби и органи вече могат да бъдат предупреждавани незабавно, когато се очакват екстремни метеорологични явления.

Също така беше обърнато внимание на изучаването на различни специфични уязвими страни на различните региони, които участваха в проекта. Обменени бяха най-добри практики между институционалното управление на двете държави и се предостави подкрепа за морското корабо-

плаване, контрола на въздушното движение и органите за управление на градските води.

Добавени бяха нови компоненти, за да се усъвършенства покритието за определени участъци от бреговата линия на двете държави. Създаденият софтуер е способен да получава и разработва метеорологични радарни данни от системи с различни характеристики. Подобрененията бяха изпробвани в устията на река Пескара (в Италия) и река Неретва (в Хърватия).

Борба с пожарите

Вятърът и водата не са единствените заплахи от екстремния крайбрежен климат: огънят също крие значителни рискове за крайбрежните общности и морските плавателни съдове. AdriaMORE финансира придобиването на лодка, която да се използва основно за гасене на пожари по море и по крайбрежието край Дубровник, историческо морско пристанище в Южна Хърватия, където е акостирана лодката. Тя може да бъде използвана също за извършване на интервенции, свързани със замърсяване, като например разполагане на плаващи прегради.

По проектът също така се инсталира устройство за определяне на профила на вятъра, което използва радар или звукови вълни за засичане на скоростта и посоката на вятъра около Дубровник. Това устройство дава възможност за прогнозиране на опасно време.

Тъй като времето става все по-непредсказуемо, резултатите от проекта AdriaMORE ще направят живота в крайбрежни общности в Адриатическо море по-безопасен. Действията по проекта ще защитят живота на местните жители и ще спомогнат за опазването на естествените местообитания. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<https://www.italy-croatia.eu/web/adriamore>

ПРОЕКТИ

МЛАДИТЕ ДОБРОВОЛЦИ ОТ РЕЮНИОН ИЗРАЗЯВАТ СОЛИДАРНОСТ СЪС СЪСЕДНИТЕ ОБЩНОСТИ

ОБЩО ИНВЕСТИЦИИ
12 601 720 EUR

УЧАСТИЕ НА ЕС
2 211 462 EUR

Благодарение на финансирана от ЕС доброволческа програма млади хора от Реюнион натрупаха професионален опит, докато са на мисии в организации из Индийския океан и Южна Африка.

Реюнион, френски отвъдморски регион близо до Мавриций, се намира източно от Мадагаскар в Индийския океан. Отдалеченото местоположение на острова ограничава мобилността на неговите граждани, което води до висок процент на безработица сред хората под 30-годишна възраст.

Между 2015 г. и 2017 г. 139 млади мъже и жени от острова са изпратени на мисия в други страни по програмата Interreg за Индийския океан — регион, обхващащ Австралия, Коморските острови, Индия, Кения, Мадагаскар, Мавриций, Мозамбик, Сейшелските острови, Южна Африка и Танзания.

Тези ДМС (доброволци за международна солидарност) бяха съфинансирани от ЕФРР и от Регионалния съвет на Реюнион. Програмата беше координирана от френската платформа за международен обмен и доброволчество за солидарност: France Volontaires.

Доброволците, избрани според техния профил, бяха на разположение на частни и обществени органи, като министерства, търговско-промишлени камари, туристически бюра, културни центрове или сдружения. Секторите бяха разнообразни и включваха култура, туризъм, финанси, околна среда, изследвания и енергетика.

Средно ДМС са на възраст между 24 и 34 години и притежават различни образователни специалности. Техните задачи имат за цел да укрепят връзките за сътрудничество между Реюнион и други територии.

Всяка мисия е с продължителност от една до три години, през които доброволците получават възнаграждение.

Животът в реалния свят

Освен че предлагат на мотивирани млади хора шанс да поживеят в друга държава, мисиите осигуряват реален опит в професионална среда. Освен че предаваха своите умения, доброволците от Реюнион също споделиха знанията си с приемащите организации.

След мисиите много доброволци намериха работа. До края на 2018 г. 43 доброволци бяха назначени на професионални позиции. Сред тях 14 в Мадагаскар, 11 в Мавриций, 6 на Коморските острови, 6 на Сейшелите, 2 в Мозамбик, 2 в Танзания, 1 в Австралия и 1 в Индия.

Според проучване, проведено от асоциацията France Volontaires, 85% от бившите доброволци са заети с професионална дейност в Реюнион, Франция и региона на Индийския океан. ■

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<https://www.france-volontaires.org/nos-actions/programmes-ultramarins/la-reunion/>

ПРОГРАМА

20 ОКТОМВРИ 2020

Онлайн

**11-ти годишен форум на стратегията на ЕС
за региона на Балтийско море**
<https://www.annualforum2020.eu/en/>

ПРАВНА ЗАБЕЛЕЖКА

Нито Европейската комисия, нито което и да е лице, действащо от името на Европейската комисия, носят отговорност за начина, по който би могла да бъде използвана съдържащата се в тази публикация информация.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2020 г.

PDF: ISSN 1830-9321 KN-LR-20-003-BG-N

© Европейски съюз, 2020 г.

Повторната употреба е разрешена при посочване на източника.

Политиката за повторна употреба на документите на Европейската комисия се урежда с Решение 2011/833/ЕС (ОВ L 330, 14.12.2011 г., стр. 39).

За всяко използване или възпроизвеждане на елементи, които не са собственост на Европейския съюз, може да е необходимо да се поиска разрешение директно от притежателите на съответните права.

Това списание е налично на 22 езика на адрес: http://ec.europa.eu/regional_policy/bg/information/publications/panorama-magazine/

Съдържанието на броя беше завършено през октомври 2020 г.

СНИМКОВ МАТЕРИАЛ (СТРАНИЦИ):

Корица: © iStock/imantsu

Страница 3: © Европейски съюз

Страница 4: © iStock/elenabs

Страница 5: © iStock/fiskes

Страница 6: © iStock/Motortion

Страница 7: © iStock/AndreyPopov

Страница 8: © Европейски съюз/Paolo Posce

Страница 9: Вляво © iStock/skynesher; вдясно © Prostock-Studio

Страница 10: © Европейски съюз

Страница 12: © EstLat

Страница 13: © iStock/LordRunar

Страница 14: © iStock/Thomas Demarczyk

Страница 15: © Министерство на външните работи, Словения

Страница 16: © iStock/MATJAZ SLANIC

Страница 17: © iStock/gremlin

Страница 19, 20: © iStock/imantsu

Страница 22: © Министерство на финансите, Латвия

Страница 25: Вляво © University of Latvia; вдясно © iStock/onurdongel

Страница 26: Вляво © iStock/MediaProduction; вдясно © Hugo.lv

Страница 27: Вляво © Vizulo; вдясно © Goldcastle7

Страница 28: © Grindeks

Страница 34: 01 © Instituto Pedro Nunes; 02 © Utrecht Sustainability Institute; 03 © Aberdeen City Council; 04 © Ecoplus – Business Agency of Lower Austria; 05 © LUT University

Страница 35: 01 © Al'Terre Breizh; 02 © Hauts-de-France Region; 03 © CVR – Centro de Valorização de Resíduos; 04 © German Environment Agency; 12 © Western Development Commission;

Страница 36: 01 © CARNET – Croatian Academic and Research Network; 02 © Museum of Archaeology and History in Elbląg; 03 © Luleå University of Technology; 04 © University of Naples "Federico II"; 05 © O'clock

Страница 37: 01 © Ville de Lille; 02 © DOIC vzw; 03 © Office for Housing and Urban Development, City of Leipzig; 04 © SOS-Kinderdorf Berlin e.V.; 05 © Municipality of Viladecans

Страница 38: 01 © Unione dei Comuni della Bassa Romagna; 02 © Alytus City Community Center; 03 © Helsinki-Uusimaa Regional Council; 04 © Kindervereinigung Chemnitz e.V.; 05 © Association SEE ICT

Страница 39: © CESER

Страница 40: © iStock/vicnt

Страница 41: © iStock/mpalis

Страница 42: © iStock/HABY

Страница 43: © iStock/fstop123

БЪДЕТЕ ИНФОРМИРАНИ

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EUinmyRegion

EUinmyRegion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

EUinmyRegion

euinmyregion

ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/ferreira_en
@ElisaFerreiraEC

■ Служба за публикации
на Европейския съюз

Европейска комисия
Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“
Комуникация — Agnès Monfret
Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
Ел. поща: regio-panorama@ec.europa.eu